

№ 401
ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА
ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

ГОДИНА V.

МАЈ — ЈУНИ — ЈУЛИ

УРЕДНИК

Протојереј **БРАНИСЛАВ МИЛИЋ**
арх. намесник млавски

ПОЖАРЕВАЦ
Штампарија Ђорђа Наумовића
1937

С БЛАГОСЛОВОМ
Његовог Преосвештенства Епископа
Браничевског Господина
Dr ВЕНИЈАМИНА

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ВАРНАВА

У поноћ између 10 и 11 јула 1937 г. (по ст. к.) предао је Господу своју напаћену душу четрдесети Патријарх Српске Православне цркве Његова Светост Варнава.

Српска православна црква је у реду својих великих јерарха, који су цео свој живот посветили цркви и народу записала и највећег свог јерарха у XX в. непоколебивог исповедника и чувара Светосавског Православља — Свјатејшег Патријарха Варнаву.

Величина Његова није била у Његовој горостасној фигури какву даје колевка Немањића, већ у снази Његове душе која је све од себе давала за оно што је честито и племенито у нашем народу па ма које вере тај био.

Сваки онај који је хтео да допринесе јачању државе у моралном погледу, а који је умео поштовати највеће народне светиње, имао је у Блаженопочившем Патријарху Варнави свога заштитника и помагача, и обратно, сваки онај за кога највеће светиње нису вера и морал, који из ње проистиче, имали су у Њему одлучног противника.

Последњих година под руководством Блаженопочившег Патријарха Варнаве православље је у целој нашој отаџбини показивало видне знаке напретка, који је користио не само православној цркви већ и консолидацији државе.

Као што је Свети Сава, наш највећи молитвеник пред Господом, свој рад управио не само на црквене потребе већ и на снажењу државе, тако је и Блаженопочивши Патријарх свој рад управљао оним путем који доноси верски мир у држави. Он је ово могао чинити и са оваквим успехом зато што је цео свој живот посветио био не само Српству, већ широкој идеји Словенства. Он је био велики Србин, али исто и велики Југословен и велики Словен. Он је сматрао да овако треба служити Богу и народу, и тако је

Сам радио, и такве директиве са свога Патријаршијског Трона давао. Његова путовања по Југославији, то су била путовања која су доносила верски мир у народу. Њега су дочекивали и католици, и муслимани и други, не само из пажње већ и зато што су њему имали одличног и искреног пријатеља. Његове проповеди по разним крајевима наше отаџбине јесу бисер данашње Светосавске Православне цркве. Он вели браћи католицима: чувајте своју веру, али поштујте туђу. Он вели брат је мио које вере био, али под речју брат Он мисли на оног правог и истинитог брата, који је готов да се брату у невољи нађе.

И у том тешком и напорном раду Он последњих месеци наилази на један још тежи рад — на борбу да очува српској православној цркви и држави — за коју су њени синови море крви пролили — оно што је њој најсветије — верски мир и равноправност.

У томе раду скрхана је Његова телесна снага и после седмонедељног тешког боловања предаде Господу душу своју.

Свештенство православне Епархије Браничевске данас може рећи само то да ће Светли лик многострадалног Патријарха Варнаве бити увек у његовим мислима и служити као путоказ да све своје снаге, телесне и духовне, стави у службу оним идеалима којима је служио и за које је умро Патријарх Варнава. А утеху ћемо наћи у молитви за покој душе великог Српског Јерарха.

Блаженопочивши Патријарх Варнава родио се 29 авг. 1880 г. у Плевљима, у изразито српској и побожној православној кући пљеваљских Росића. Његов отац Ђорђе а нарочито мати Крсмана били су у том граду веома познати по својем моралном и побожном животу и по похађању цркава и манастира. Тако исто у њиховој кући чувала су се српска црквена предања, која су се преносила са колена на колена. Та је породица и раније давала велики број српских свештеника. И у тој породици родио се Петар доцније Патријарх Српски Варнава.

Основну школу свршио је Петар у Плевљима 1892 г. а затим Богословију у Призрену 1899 г. коју је завршио са одличним успехом. Како је у току школовања својим радом

и животом скренуо на себе пажњу својих старешина то постаје питомац руског Светог Синода и одлази за Петроград где је неуморним радом постао редовни студент Петроградске Духовне академије коју је завршио у 1905 г. јуна месеца и промовисан за кандидата богословља. Нешто пре тога 30 априла 1905 г. Петар Росић примио је монашки чин добивши име Варнава — Син утехе. 6 маја исте године рукоположен је са ђакона а 5 јуна за јеромонаха. Док је раије у осн. шк. богосл. био ћутљив, при крају свога школовања у Русији Варнава је постао разговоран интересујући се за рад словенофилских кругова у Петрограду, чији је ревносни посетилац и дебатар био. Наоружан с једне стране стекнутим знањем богословских и филозофских наука а с друге стране љубављу према своме народу, Он по завршетку школе долази у Цариград где врши дужности свештеника при нашем посланству, и вероучитеља у нашој школи у Цариграду. Поред овог званичног посла за време од пет година колико је у Цариграду био он прати цео живот цариградске патријаршије и велику пажњу поклања патњи српског народа у отоманској царевини. Он је тамо увидео шта треба и како треба радити у народу да се одржи вера светосавска, име и језик, и зато је на њега пао избор за Епископа Велешко-Дебарске Митрополије са титулом Епископа Главиничког. 10 априла 1910 г. у Цариграду — на Лазареву суботу — у патријаршијској капели свечано је Варнава Росић посвећен за Епископа Главиничког правом да управља Велешко-Дебарском Митрополијом. 1920 г. изабран је за Митрополита Скопског на коме је положају остао све до избора за Патријарха Српског 12 априла 1930 г.

Његов рад од 1910 до 1930 г. дели се на три дела. Први је рад у Јужној Србији до Ослобођења 1912 г. Тада је Он, бивши у пуном напону телесне и духовне снаге, а при том гвоздене воље и несаломљивог карактера, успео да очува народу његове светиње како духовне тако и материјалне од разорног утицаја непријатеља наших, Други део Његовог рада је рад у ослобођеној Јужној Србији од 1912 г. и по поновном ослобођењу од 1918—1930 г. Трећи део јесте рад за време светског рата 1914—1918 г. а нарочито за време изгнанства — када је отишао у Русију где је радио за нашу праведну ствар. Овај његов плодни и кон-

структивни рад на њиви Господњој уродио је плодом и довео га после смрти Блажено-почившег Патријарха Димитрија за другог Патријарха обновљене српске патријаршије.

Рад Блаженопочившег Патријарха Варнаве као Патријарха Српског био је необично плодносан и од највећег значаја за консолидацију прилика у српској православној цркви. Тај рад ми савременици не можемо довољно оценити, јер смо још под непосредним утисцима тога, али ће зато историја то обележити и није претерано рећи да се равна раду највећих јерарха српске цркве.

Правилна организација цркве је један од главних услова напретка црквеног живота, и Он је то увидео и смело пошао тим путем и прокрчио путеве који су столећима стајали непрокрчени. Значај је овога већи у толико више што данашње материјалистичко схватање живота и морално расуло захтева да служиоци Божијега олтара буду на висини свога посла, и Блажено-почивши Патријарх поред осталог овај задатак је ставио на прво место, почео приводити у дело али га је смрт омела да до краја то заврши.

Величину тога рада сви цене и она ће бити база за даљи рад.

Али није стао само на овом послу. Истом енергијом преузео је Блажено-почивши Патријарх рад на социјалном пољу. Црквена социјална делатност је необично појачана. Осећа да архипастир „што тврди ином то и својим потврђује чином“.

Тако исто се обраћа пажња на повећање броја цркава. Једном речју Српска Црква за време управљања Блажено-почившег Патријарха Варнаве проживљује доба неуморне делатности.

Нека је слава и хвала Патријарху Варнави.

Превазсходство новозаветне христолошке науке над старозаветном

(ПО ТАРЈЕЈВУ)

— Свршетак —

Сјасишељ

Реч „спасење“ старога је порекла; она се врло често чула у предхришћанско доба. Не само Јевреји него и језичници у политичкој поремећености и религиозно-моралној посувраћености очекивали су спасење. Само предхришћанско спасење има национално-политички, теократски карактер; оно је било сужено у узане националне границе а универзални и чисто духовни карактер добива ипак од Спаситеља Христа.

У хришћанству Христос Спаситељ има централно значење и сва јеванђелска наука о спасењу своди се на учење о Спаситељу: „Азъ есмъ дверь“.

Он је посредник, врата, која воде у царство божије.

Хришћанско универзално спасење целог грешног човечанства савршено је дело Христа Спаситеља и оснива се на Његовом личном тваралаштву и иманентно произилази из Његовог интимног односа ка своме Оцу небеском.

Христово спаситељско дело темељи се на учењу старозаветних пророка. Цео стари завет устремио је свој пророчки поглед на будућег Месију, Спаситеља, сина Давидова, који ће спасти Израилъ и обновити царство Давидово. „Али ће изићи шибљика из стабла Јесејева и изданак из коријења његова изникнуће“ (Исаија XI, 1).

Но Христос није само национални већ универзални спаситељ и зато је он одбацио позив „Син Давидов“ а са њим и национално политички карактер своје божанске мисије. Он је себе сликовито називао царем само зато, да би политичка стремљења у очекивању цара упутио идеји царства небеског.

Преко моста религиозних стремљења на богоизбранство Христос приводи идеју богосиновства, као духовног рођења од Бога, духовног сродства са Богом. Улога Христа као Спаситеља изражена је у учењу о богосиновству.

То учење о Христу као Сину божијем није као једном од синова већ као јединородном Сину божијем. Христос је о себи говорио: да је сишао са неба, дошао од Бога, изишао од Оца и дошао у свет. Себе је називао: „Син човечији који је на небу“ (Јов. III, 10). Одлика Христовог богосиновства је у том, што је он рођен од Оца „иже оть оца рожденаго“ док су људи само прирођени, усињени синови божији. У Христу је богосиновство дато непосредно а не као логички закључак. Са идејом богосиновства Христос се родио а није је у свету и од људи добио. Цео живот Христов од рођења па до вазнесења карактерише се сазнањем да је Он био прави Син божији. Само кроз Њега као истинитога Сина божијег људи су могли користити се спасењем, прићи Оцу небеском, постати синови божији и као такви наследити блага вечног живота.

Бог шаље свога јединородног Сина, који поседује блага вечног живота, да ова блага преда људима, да их оживи сазнањем богочинства и богосиновства, да им дарује богосиновску слободу и учини их синовима Оца небеског.

Стицање блага вечног живота бива кроз самопожртвовање. Особита мисија и дело Христа Спаситеља је у томе да Себе преда људима, да жртвује Своје тело и пролије Своју крв за живот света да постане за свет хлеб божији хлеб живота.

Али оно што је најинтересантније у новозаветној христолошкој науци јесте однос Сина божијег према сину човечијем. Овај однос утврђен је на васељенским саборима у виду христолошких догмата и објашњава се најлепше светоотачком формулом: „Син божији постао је сином човечијим зато, да би ми постали синови божији. Син божији спустио се до сина човечијег да би овога подигао и узвисио до Сина божијег. Понижење јеванђелског сина човечијег јесте узвишење Сина божијег а смрт сина човечијег јесте рођење синова божијих.

Смрт Христова имала је месијански карактер. Христос јој је одважно ишао у сусрет са пуним сазнањем у њену спасоносност за човечанство. „Где јагње божије, које узне на се гријехе свијета“ (Јов. I, 29).

Значај и сила Христове смрти као Месије огледа се у његовом васкрсењу. Христово васкрсење је победа и ду-

ховно торжество над смрћу. Оно је круна Христове мисије на земљи.

Царство божије

Маленоме стаду својих верних синова благоволео је Отац небески дати царство небеско. Царство божије јесте царство мира и љубави, правде и истине, царство искрености и радости, и као такво царство вечности. Земаљско пак царство је царство материје и злата, зависти и себичности, царство блуда и греха, пропадљиво и времено.

Учење о царству божијем заузима најважније место у науци Христовој и чини главну садржину св. јеванђеља.

Прве речи старозаветног пророка, претече и крститеља господњег Св. Јована биле су објављивање скорог доласка царства божијег, што значи да долазак Месије и Његово искупитељско дело налази свој смисао и циљ у остварењу царства божијег.

Као и целокупно старозаветно учење и учење о царству божијем било је закопчано у узане национално-политичке границе. Богоизабрани народ Јудејски, под притиском и теретом робовања другим народима, очекивао је обновљење царства Давидовог, престанак васељенских монархија, ново царство Израиља са Богом на челу. Христос као обећани Месија, изасланик са неба, послат је свима синовима Адамовим и донео је спасење и царство божије свима народима и људима; зато се Он уздигао изнад царства јудејског и објавио царство небеско, царство све деце божије у крилу Оца небеског, док су Јудејци очекивали утеху Израиља, царство Израиља над светом.

Идеја царства божијег пројављује се кроз идеју Оца небеског. Царство божије јесте почетак новог доба, нове и живе вере у Оца небеског, почетак испуњења свете воље Његове. Царство божије није царство светско, земаљско, видљиво; са новом вером у Оца небеског Христос је царство божије скинуо са неба међу људе; оно је данас у нама у нашим срцима: „Где, царство божије је унутра у вама“ (Лука XVII, 20, 21).

Силом јеванђелског духовног стварања царство божије прелази на области пасивних снова и слабих нада у сферу активних делатности, пробуђене стваралачке силе.

Навршило се време и приближило се царство божије значи навршило се време снова и настало време најактивније духовне делатности, време препорођујућег покајања и спасоносне вере у јеванђеље, време када се „царство божије на силу отима“.

Књижевници и фарисеји слепим испуњењем слова закона затворили су људима врата царства божијег. Христос је разрушио све законске ограде и класне разлике и отворио царство небеско Митарима и грешницима.

О цркви

Црква је сједињење верних у заједници, послушно стадо ученика Христових. У хришћанској цркви есенцијална јеванђелска вредност припада индивидуалном духу на супрот старозаветној колективној заједници.

Свака личност са јеванђељског становишта претставља слободан дух и свака носи у своме срцу слику Оца небеског. Да би црква била заиста света и савршена потребно је да јединке буду свете и савршене. Црква је од верних а нису верни од цркве као што је било у ст. завету. На супрот националне старозаветне јеврејске цркве уздиже се универзална хришћанска црква као заједница свих синова у љубави Оца небеског. Универзалност је битна особина хришћанске цркве.

У јеванђелској христолошкој науци служење замењује старозаветну власт и старешинство. Христос је верно служио свом Оцу Небеском, служио је својим ученицима а кроз њих и свему човечанству. Односи међу члановима у хришћанској цркви уређују се служењем у љубави и милосрђу.

У хришћанској цркви влада слобода, апсолутност. Јеванђелска апсолутност открива се у трима објективним односима: религиозно-етичком антропоцентризму који хришћанину замењује природну силу; јеванђелском универзализму који прелази све просторне границе људске заједнице и најзад хришћанској есхатологији, која власт духовног живота простира над границама времена, над историјом, над крајњим резултатима васионског развића.

Сила, реалност, савршенство јеванђелске науке је у томе, што прва и главна тежња хришћанина није ка буду-

ћем, већ к' садашњој победи над светом дејством живе Христове вере. На против Јудејац је свим срцем био упућен на будуће и његова очекувања искључиво будућних блага одузимала су вредност садашњици.

Хришћанин пак кроз садашњост уздиже се у будућност и тежи ка вечности. Јеванђелска вера преживљава се у садашњости и има силу будућности.

Новозаветна христолошка наука везана је тајанствено и историјски са старозаветном са том разликом, што она не садржи ничег заветног, договорног, условног, она је апсолутна реалност.

Везу и однос новозаветне христолошке науке са старозаветном и њено превасходство над последњом најбоље карактерише Св. Јован Златоуст, када каже: „Онде слово овде дух; тамо Нојев ковчег овде Дева; тамо штап Аронов овде крст; онамо неквасан а овде квасан хлеб; тамо јагње овде Христос“.

Старозаветна христолошка наука је условност, формалност, будућност; јеванђелска пак универзалност, апсолутност, преживљена садашњост.

Прота БРАН. М. МИЛИЋ

Моћ молитве

I.

Звездани бескрај уоквирен Богом
Над лавром светом златасто се блиста;
Све мило и слатко као душа чиста
Слави Творца свога са небеском слогом.

У храму доле покрај царских двери
На бдењу тихо певају монаси...
И рајски занос цео свемир краси, —
Све Бога види и љуби у вери.

Само ја грешник — извор многих зала,
Постиђено питам: Где ћу сада поћи?
И одговор добих из чаробне ноћи:
— Молитва само срећу би ти дала.

II.¹

(са иконе у ман. Пиви)

У храму пред ликом Сејача душа
Стоји гордо жена сва у црној свили,
Пустила је мис'о да јој срцем мили —
И у неком чуду литургију слуша.

Са трновим венцем види Цара славе:
Крв из рана тече... прободена ребра!
Па свој живот када са мислима пребра,
На молитву клече преклоњене главе...

*

Умрла је давно ова жена стара,
А на гробу њеном још се натпис види:
„На молитву често са скромношћу иди,
Јер молитва врата вечности отвара“.

Барич.

Р. СТ. ЈАРАМАЗ

О БИБЛИЈИ

М о т о:

„Библија сили душу жедну и душу
гладну пуни добрим.“

(псалам 107, 9)

Од свију књига које су до сада угледале света, најдрагоценија и најпопуларнија је Библија. У њој су смештени сви они списи, који су под нарочитим надахнућем Божијим написали свети људи, — пророци и апостоли.

И ако су свете књиге написане много столећа раније ми у Библији читамо богомудре речи пророка и апостола као да смо с њима живели и слушали их.

Она је пуна поука и упустава, како ваља лечити, обнављати и усавршавати не само тело наше, већ и душу, која је драгоценија од свега што је на свету. Она нам открива најважнију тајну: како треба задобијати не привремена блага, већ небеска, којима се користимо за вечност.

С тога, ко чита и слуша Библијске речи, тај осећа највишу духовну насладу. Многи мудраци, коју су пажљиво и без предубеђења читали Библију, долазили су — хтели не хтели до уверења, да у Библијским описима има нечег високог и прекрасног. Често се дешавало, да неколико речи Светога Писма, које озаре душе људи неверних и слабих у добрим делима, приведу ове у веру Христову, и исправан живот.

Један младић, који је у животу био лакомислен, свратио је једне недеље у цркву да чује певање. Баш у том тренутку свештеник је читао јеванђелску причу „О блудном сину“. Младићу се на први мах учинило, да прича говори о њему. Од срама и стида хтеде одмах да побегне из цркве, али нека невидљива и непојмљива сила задржа га и, по свршетку службе Божије, он изиђе из цркве сав умивен и обливен сузама покајања.¹⁾

Прича се и за једнога Јеврејина, који је невино био затворен у тамницу, да је некако из досаде затражио да му донесу какву било књигу, да прекине време. Донеше му Јеванђеље. Погледавши у наслов, Јеврејин баца књигу у ћошак; али мучен неисказаном досадом, поново узме Јеванђеље и поче читати. Прочитавши једном, зажели да прочита и други пут, па и трећи пут, Јеванђеље је на њега толико деловало, да је овај, кад је био пуштен из затвора, одмах примио Христову веру.²⁾

Да је Библија, у којој се садржи реч Божија, потребнија од хлеба ево примера: У једној вароши на вашару, продавац побожних књига разместио на своме столу: Библије, Јеванђеља, псалтире и друге побожне књиге. Око њега се скупио свет, разгледа књиге али нико ништа не купује.

Немамо новаца, — жале се сви. — Пшеница нам је ове године врло рђаво родила.

— Кад немате новаца, — рече један варошанин, — а ви продате краву или што друго те хлеба купите. Тако исто урадите и сада. Ова књига, — Библија, потребнија је од хлеба. Ево шта Спаситељ вели: „продај хаљину своју и

¹⁾ Савинац календар за 1911 г. стр. 21.

²⁾ Савинац календар за 1911 г. стр. 21.

купи нож,“ — али не прави, челични нож, такав нам не треба, тај је против тела, већ духовни, противу мрака, противу греха.

Почеше куповати.

Један младић приђе и купи три нова завета по један грош примерак, говорећи:

Немам више пара, још само два гроша. И то нек иде за свете књига; нека буде равно један динар. Само тај један динар и имам. Хтео сам да купим разне ствари потребне за кућу: тих ствари има увек на пијаци, а светих књига нема. Како се зове ова дебела књига и шта стаје?

— То је Библија — одговори продавац — стаје три динара. У њој је откривена воља Божија, од створења па до свршетка света.

— Ах! — узвикну младић, — зло, новаца немам! Кад би ми ко дао три динара за овај мој капут, продао бих га и купио би Библију.

Младић скиде капут, и нуђаше га на продају. Нико му не даде више од два динара. То га веома ожалости.

— Види се да му није суђено. Молићу се Богу и Он ће дати да кад било купим Библију. Срећан сам што макар и Јеванђеље купих.

— Шта ће вам три нова завета? — радознано запита продавац.

— Нисам их купио за мене, већ за другове моје. Ја већ одавно имам Јеванђеље, оно ме је из самртнога сна пробудило, — хоћу и друге да упознам са њим. Кад ко угледа ноћу пожар, скаче из сна и буди комшије. Ја се једнако чудим, како ми спокојно посматрамо овај општи сан. Требало би свуда звонити на ларму, викати: „Устајте, протрљајте дремљиве очи“, које су спремне да заплачу, само кад ви или ко други узгред донесе по коју свештену књигу, и тад га тек нешто такне у срце, као да једном удариш у звоно или прозор, па затим се све утиша, а око тебе помрчина и мртви сан. Немаш с ким да се разговориш о томе шта ти душу притискује, срце ми је препуно: много што шта ми је непојмљиво, требало би да о свему упитам кога ученог човека. Са вама би се лепо поразговарао, алим ви већ савијате, пакујете, спремате се за пут. Куда идете?

— У С... Већ сам и кола најмио.

— У С...? пљесну се младић рукама. — Ја ћу вас са радошћу повести; и ја тамо идем. Подајте најмљеном кочијашу један динар за одустанак, а ја ћу вас за Библију одвести: путем ћемо се поразговарати.

Тако и учине. Путујући, младић је причао своју историју.

— Наши момци и девојке скупљају се на седељке, супретке, и врло рђаво се проводе. То ми се није допадало Запазио сам једну девојку, којој тако исто безобразно понашање по супрецима није било у вољи. Заволели смо се и венчали. Ускоро затим отишао сам у оближњу варош и на пијаци купим Јеванђеље и почнем га читати. У почетку сам осећао грдну тежину на грудима. Већ после неколико дана скиде ми се мрак са очију: био сам радостан, што видим други свет, а и жалостан што тако бедно сви живимо. Својима сам говорао: „Ето, како ми живимо у мраку не мислећи ни мало о томе зашто живимо; равни смо неразумној животињи: пуна трбуха, сити полежемо сасвим спокојно, потпуно задовољни.“

— А шта си ти друго хтео? узвикну мати.

— Није мени, — рекох — мамице ништа мало, не тражим ништа више, него би требало да живот свој удесимо по заповестима Божијим. Свето Писмо овако вели: „Бог је дух, и ко Му се моли, духом и истином треба да се моли.“ А како се ми молимо? Ми се молимо само телом?! Ми се исто тако по неки пут клањамо и неком богаташу; кад преклониш тело пред Богом, поклони и душу, главно је да њему послужиш: живи по правди и истини, не мисли о томе, како је теби боље и пријатније, него како је Богу угодније.

— Шта си ти? Свештеник или какав калуђер? — узвикну мати. Погледајте децо: — обрати се она мојим сестрадама, — овај је полудео.

— Сестре се смејаху; отац лежећи болестан само климаше главом; жена видећи све то заплака се.

То ме је збунило, али ја продужим.

— Реч Божија не лишава разума; напротив она јача ум, облагорођава срце.

Млађи брат, који беше глув, приметио је међу нама некакву распру, али није разумевао због чега је све то Ја

му укажем на Јеванђеље, на своје срце и на небо. Он је писмен; отворим му Јеванђеље и покажем му проповед Христа Спаситеља на гори. Прочитао је, дуго седео замишљен и уздахнув рече:

— Василије, ти си у праву!

Веома сам се обрадовао! Тога дана почесмо обоје читати Јеванђеље. Сестре су слушале; жена би се одавно одала и пољубила Јеванђеље, али се бојала да и њу као и мене не изгрди мајка. Ја и брат пођемо по селу читајући народу Свето Писмо. Многи нам се с почетка смејали, али су доцније пажљиво слушали. Неки су тражили да им дамо и на прочитање; и тако идући из руке у руку, књига се већ сасвим поцепала, а то нас је јако ожалостило. Пре беше народ некако дивљи; не само да није мислио о томе, како да непрестано служи Богу, него је и у цркву слабо ишао. Празником скупе се код цркве и све време проведу у весељу, па полежу на сунцу поред оgrade, као стока, или поседају где на страни, задиме, запуше, место у молитви — они све време проведу у будалаштинама, изгледали су ми увек гадни, одвратни. Сад о празницима за време службе Божије црква пуна света. Зрно Христово сеје се по мало. Срце нам је зарасло у густ коров, а ми ништа: реч Божија све победи, савлада и разчисти, и кад би се чешће слушала, она би се све више и ширила. Увредљиво је па чак и стидно признати: да ми живимо у хришћанској земљи, крчме и ракију имамо у сваком кутићу и најзабаченијег села, а књигу живота, свето Јеванђеље, реч Христову, треба месецима и годинама тражити, као какву необичну ретку прекоморску птицу. Хвала Богу што бар по који продавац књига завири у наш крај, те запали Божији огањ.

Стигли су у село. Продавац даде младићу обећану Библију. Младић се прекрсти, отвори свету књигу, пољуби је и при опроштају снажно стиште продавчеву руку. Младић окрену у страну; пусти коња ходом, отвори Библију и поче је читати. Продавац је дуго гледао за њим, размишљајући о речима Спаситеља изговореним апостолима: „Подигните очи своје и видите њиве, како су већ жуте за жетву.“

Библија је пуна духовног богатства. Она представља као неки велики врт — градину, на чијем се дрвећу свагда могу наћи плодови, ма колико да је у њему берача, —

„никад се не може исцрпети смисао св. Писма. То је извор који нема краја.“ (Јован Златоуст). „Ако ви приступите св. Писму са високим тежњама ка савршенству, божанска књига расте заједно с вама, и расте над вама. Она је свагда више вас и радосно кличе: више, још више!“ (Спурџон). И нико никада не може преживети св. Писмо. И што год дубље улазимо у смисао св. Писма, све више налазимо да је то неисцрпан извор истине. Још при почетном изучавању његовом верни каже: „Ја разумем Јеванђелску истину!“ Али после некога времена, када душа његова порасте и дозна више о Христу, он признаје пред Господом „безгранично су широке заповести Твоје; ја их тек почињем разумевати.“

Библија је књига утешна, драгоценна. У злу и несрећи она нам пружа сладост и спокојство. Ево шта нам један амерички радник вели о Библији: „Најомиљенија лектира у слободним часовима нама, америчким радницима, јесте Библија. Ко хоће да сазна суштину и прави циљ живота, нека се њоме послужи. После дугих дневних часова проведених под земљом у тешком раду и загушљивој атмосфери, за нас је она била права наслада. Библија је дубока утеха у сваком моменту“.¹⁾

Постоји једна прича у Старом Завету, која на први поглед читаоцу изгледа чудновата, но садржина њена јасно се разуме тек кад се пренесе на историју нашег ослобођења. Идући за обећану земљу, Израиљци су успут наилазили на нека страна, непозната племена, са којима су се имали борити, да би могли проћи кроз њихову земљу. И док је Мојсије држао руке у вис у знак призивања Бога, Израиљци су побеђивали. Чим би Мојсије спустио руке и прекидао молитву, Израиљци су губили битке.

Прича ова до потанкости својој преживљена је и у нашој историји ослобођења. Док је владала слога међу војводама, тај важни елеменат и главни услов за ослобођење, рат је био вођен у присуству Бога и народ је Српски побеђивао непријатеља. Чим су се војводе почеле свађати из личних амбиција и користољубља, рат би тада био вођен

¹⁾ На раскрсници живота, стр. 62.

у осуству Бога и битка би била изгубљена и то са великим жртвама.¹⁾

Није ли и ово очигледни пример, колико је Библија априорна књига нашем ослобођењу и стварању данашње наше велике Отаџбине.

На листовима ове божанске књиге тужна и увређена душа човекова може наћи поуке, како треба гледати на садашњи живот са њеним невољама, како разумети туге и искушења што нам их шаље Провиђење, како сносити ова искушења по хришћански — и уз то даје нам бодрост и силу да се све то издржи.

Једна сиромашна жена лежала на постељи и смрт већ не беше далеко. Она беше удовица и све удовиштво провођаше у молитви и сузама. Сада је настао час њеног растанка са овим светом. Око постеље стајаху већ одрасла деца њена и очима пуним љубави, посматраху матер при издисају. Скупивши последњу снагу, она се још једном придиже и радосно погледа на њих, па рече: „Децо! Ја вам остављам огромно благо!“ Деца зачуђено погледаше у матер и рекоше: „Мила мајчице, како то може бити!? Зар је кадгод било сиромашније удовице од тебе?“ „Тако је, децо моја, али вам ја ипак остављам највеће благо, које ће вам донети благослов: погледајте!“ — а при тим речима даде им своју Библију, скривену под јастуком, па рече: „Знајте, децо, да нема ни једнога листића у овој књизи, који неби био наквашен [мојим сузама. Ето то и јесте благо, што вам остављам; чините све што је у њој написано, — и бићете срећни!“ Деца су побожно примила последњи дар материн. Њене речи су се дубоко зарезале у њихова срца. Она су се старала да испуне све, што захтева од људи реч Божија, и била су побожна, добра, срећна и свима су понављала речи материне: „Билбија је драгоценост којој нема цене на земљи.“²⁾

Па када је ова света књига тако важна, тако узвишена и тако драгоценена за нас, онда је и велика корист од њеног читања.

„Што је телесна храна за одржање наших сила, вели,

¹⁾ Тамо стр. 63.

²⁾ Савинац календар за 1911 год. стр. 22.

св. Јован Златоуст, то је и читање Библије за душу. Она је духовна храна, која учвршћује ум и чини душу силном, тврдом и мудро, не допуштајући јој да се заноси неразумним страстима. Ма каква да те узбуђује страст, почни читати реч Божију, и страст ће ти постајати све тиша и мирнија, и најзад ће се сталожити“. С тога је Библија свагда била на столу код отаца цркве и великих хришћана. Они су је непрекидно читали и старали се да разумеју њен прави смисао.

Библија је слична сунчаним зрацима: без Божије помоћи она шкоди очима. Отуда сваки прави хришћанин, коме Библија треба да буде свагда на столу, треба увек са молитвом на уснама да је чита, јер је она „стуб и тврђава истине.“

Читати Библију треба по могућству посведневно. Али е најбоље време за то јутро и вече. Увек треба прочитати бар по неколико стихова. Али је најбоље време за читање библије недељни и празнични дани.

Она је извор дубоког верног познавања човечије природе и духовног света; она је књига наставе и утехе у бедама и тузи; Она је откровење о будућем загробном животу човека и судбини земље. С тога:

Читајте, људи, књигу о Богу
И њене речи душа ће знати,
Одгнав од себе земаљску бригу
Срце ће само небо гледати
Када наступи старост дубока,
И кад вал вала кроз душу вија,

Тада ћеш све књиге ринут' од себе
А с тобом биће само — Библија.
У њој ће наћи, што идућ' кроз свет
Никад не нађе дотле у њему,
Тад више ништа нећеш тражити:
Ту је пуноћа и — све у свему.¹⁾

8 маја 1937 год.
Батуша

ДАНИЛО Л. ПОПОВИЋ
свештеник из Батуше

1) Тамо стр. 23

Господ Христос — Да и Амин

Личност Господа Христа, још од самог Његовог рођења, била је нарочити предмет интересовања како за оне, који у њој виде Бога „во плоти“ тако исто и за оне, који у њој виде фигуру обична човека, па чак неисториског или у предрасудама простих рибара Галилејских измишљених лажи баба. Па та личност и данас нарочито интересује свет — људе, како верујућих у Христа као у Бога, Спаситеља и искупитеља, тако и оне који у Христа не верују и Његовим се именом не диче.

Вртлог живота, синтезиран у историском збивању, и данас се епилептично окреће око имена Христова. И док је за једне Христос Бог, Спаситељ, Цар „мира“ и искупитељ, те као у таквог верују пламеном своје вере и осећања базирајући свој живот, вољу и рад на науци Његовој са жељом да, у себи и око себе, створе царство небеско, дотле је за друге, неверујуће, Он само непомирљиви непријатељ рода људског, кога, свим расположивим силама земаљскога механизма, треба скинути с позорнице људског живота. Једном речју за данашњи, напућено савремени свет, Богочовек Христос јавља се као непријатељ број 1, Који својим учењем о души, о добрим и злим делима, мислима и жељама, о царству небеском, о страшном суду, о рају и паклу, о праведницима и грешницима, о вечном блаженом животу и вечном паклу и т. д. убија у човеку психолошко индивидуално као и колективно „ја“, без кога нема живота, рада и стваралаштва, у границама времена и простора, међу живим створовима, који себе самозвано називају господарима свега видљивог и опипљивог.

А Христос је непомирљиви непријатељ оних самоласкаваца, који себе називају новим савременим културтрегерима Проповедајући Своју божанску науку, Господ Христос је кроз, покајте се, јер се приближи царство небеско, још при својој појави, на позорници људског збивања, осудио укорешено незнабожачско гесло и норму, да је живот све овде на земљи. Зато је још и пре две хиљаде година Он уморно устао свет, те у њему створио своје непријатеље, који још и тада не поштедеше Његову невину крв. Но то за нас није ништа чудновато, Када знамо да човек, губећи разум

губи осећање за нежност и човечност. Па и ти Христови непријатељи, оличени у разјареној маси Јевреја, нису имали у себи резон савести. Зато су фарисеји и књижевници и могли да потроше све благо земаљско богатог јерусалимског храма подмићивањем и куповањем душа искварене и зле масе јеврејске, те да потом донесу најсрамнију пресуду у повесници људској с овим на вешала — на крст.

Размишљајући о жртви Христовој, као дело слугу бога мамона, не можемо да пређемо преко онога, што је Христос о себи казао, а које и данас зв све верујуће значи: „Да и амин“; а за све неверујуће поруга и заблазан, што свима њима служи као виши разлог за узбуну и борбу на живот и смрт противу: „врача, мага, лажова, хулитеља, бунтовника и револуционара.“

Као Бог, одређен по савету Св. Тројице још од вечности, да спасе рад људски од „погибељи“, Господ Христос још као Бог „во плоти“ — дечко од својих 12 год. саосећа свој позив Спаситеља изгубљеног човечанства, те када му његова Мајка родитељски нежно пребацује за непажњу и његову младалачкунепослушност, објављује у лицу Своје Мајке својим будућим непријатељима, који тумачи реч Господњу да муваља бити у дому Оца Његовог. То је сувише рано младалачко доба, да би Он могао да се претстави свету као Божански Учитељ. Било је потребно да се испуни „пуноћа закона“ против кога Он, као Источник истока, никада није устао. Због тога мора норму Закона да испуни и да чекајући тридесету годину, која му је била потребна за иступ на позорницу живота у зноју лица свог ради тежак посао свога стараоца Јосифа, враћајући му на тај начин дуг благодарности за показану старачку нежност над Њим и Његовом Мајком.

Тридесету годину већ је навршио Онај: Који ће од сада узети најтежи крст на своја леђа — Спасење Света. Сада пак, за Богочовека Христа, уски народни круг сувише је узак, да би у њему реализовао своју божанску мисију и престаје да има карактер строге породичне фамилијарности. Будући „Царем мира“ Он проповед о Царству Божијем преноси са породичног тла на тле много веће, што се зове човечанство.

И зато будући претказан самим Богом још у давнини као рођен од вечности од Бога Оца, а у времену „во плоти“

ти“ од Духа св. и Св. Деве Марије, проповедан и најављен јорданским Отшелником, господ Христос одлази на реку Јордан, да се тамо, на очиглед света, а у присуству кључа пророштава, — св. Јована, Крсти у прљавој реци живота, „као истинити пут, као истинити живот и једина истина“ под азурним сводом Божијег свемира.

Речи Јована Крститеља: Ја вас крштавам водом а онај који иде после мене, а пре мене је, Он ће вас крстити Духом Светим“, од данас одн. од крштења постају почетак царства Небеског и ко узверује у Господа Христа, исповеди га као истинитог Бога, бива крштен и постаје сином Царства Светлости.

„Ја и Отац једно смо“. Као да Господ Христос кроз ове речи опомиње оглувели и ослепели род дома Израиљева на стварну слику виђења јорданског. Скептички расположени народ јудејски будући децом оца Аврама, с којим би закључен завет за векове у жељи, да види новог Давида, на престолу својих силних земаљских царава и на Јордану је гледао, кратковидим оком сујете, у Христу новорођеног Цара јудејског, који би имао обновити славу земаљског Јерусалима у раскоши Соломоновог блага. Зато му и виче импресиозно „Осана“.

Али: „Царство моје није од овога света“, поражавајуће су речи за извитоперене наде охолог народа Израиљског.

Супротстављајући Своје небеско Земаљском царству вечно пролазном и трошном, вечни скиптар правде над крвавим мачем последњег цара убице и блудника Ирода. Господ Христос изазива метеж и мрзост у осећањима „вођа“ учитеља и васпитача бунтовног народа. И тек сада, започета драма почиње да добија свој крвави епilog, који ће се завршити жртвом на крсту. „Прапорац који звечи“ одаје ехо злобе синова мрака и мамона, те „род аспидин“ вичући „Госпoде Госпoде“ само устима хвали Онога који сви ма њима рече: „ви сте гробови окречени, који су споља бели а изнутра мемљиви.“ Зато треба старо проћи и постати нова твар у царству сјаја.

Но то је опасна ствар, прекретница новог збивања у историји изабраног народа, која је наговештавана; нешто ново, нешто непознато дотадашњем свету. „Бунтовник и Револуционар,“ „који својима дође и своји га не примише није могао да се помири са животом и радом, спекулатив-

нос праксом, чувара „Светиње Господње“, те својом живом речи, делом пртоканим божанском моћи, позива све заморене и презрене и његов јарам јер је његов јарам лак.

И док вође народа, у слепилу свом, не виде мртвило своје и немоћ своју, те и план мисије презреног систематски руше, дотле, Господ Христос, полако отвара врата душа правих синова Аврамових, које и припрема за „Царство Небеско.

Дванајест Апостола, дванајест простих галилејских рибара, које Христос позва а који у њему познаше Месију чине прву живу цркву, која ће у Духу Христовом, бити гранитни темељ „невесте женихове“, а чије ће зидове, кроз све векове, непријатељи Женихови, калити копља своје пакости.

Каква је то нова црква коју Христос постави на слабачка леђа простих рибара? Шта Христос хоће с том црквом да учини свету? А где ће онда наш Јерусалим са Храмом.

Сва су то питања загонетке, које су пловиле по мутној води учмалог, мисаоног апарата фарисеја и књижевника но одгонетке није било.

Зато Христа треба убити; скинути га с позорнице живота, да би живот остао слободан. То је одлука, — одлука мисли и осећања оних, који своје груди бусају дајући десетке и жртве паљенице

Но Христос није сустао. Њему ваља још много „рабстити“. Зато проповед о Царству Божијем још треба ширити, од обала плахога Јордана до стрменитих нагиба Генисаретског језера, ваља му чинити чудеса: мртве васкрсавати, слепима вид давати, болесне исцељавати, гладне нахрањивати, буру на мору укротити, храм за три дана саградити и т. д.

„Разорите овај храм и ја ћу га за три дана понова саградити“. Сувишна смелост и превелико поуздање у своју моћ Онога који ће кроз који час бити разапет на крсту. Па зато и следује питање, „ко од живих створова, разуме се, силних и моћних, у богатству и преимућству земаљском може рећи такву реч, да је моћан, када знамо да цареви столећима градише овај вељелепни дан славе Дома Израиљева.

Слепоћа Христових непријатеља ишла је толико далеко да, у горњим речима Христовим нису могли да увиде алегорију смисла, који се односи на Његово тело и Његово васкрсење. Тиме, пак, непријатељи Христови нису били у стању да мало дубље созерцају у тајну свога ума и свог срца, те да у затвореном лавиринту душе своје саосете и виде невидљиво око Онога, који све зна, све види, све може и све хоће, да чини што је потребно и корисно раду људском.

„Болесни требају лекара а здрави не... милости хоћу а жртве не...“

Где па Христос се дружи са Митарима! О, како је низак и мизеран наш цар Јудејски!

Будући презрен и одбачен Господ Христос се дружи са презренима и одбаченима. „својима дође и своји га не примише“. Док Митар који скрштено стоји у паперти раскошнога храма у својој простоти и душевној кротости уздижући болом покајничке душе и осваја срце Онога, који је сав срце, дотле учитељ држи проповед о „плодној њиви и добром семену“.

Срце митарево је добра њива на којој бачено добро семе, рађа десетоструко добар род: веру у Господа Христа и добра дела, која су плод неизмерне љубави према Богу. Зато „такових је царство небеско“.

А зар царство небеско није у скрипти моћи и силе у дијадеми и првосвештеничком жезлу, и дугој бради и разбарушеним мислима оних, који од јутра до мрака распирују пламен свете ватре жртвеника Јеховина

О не, не! Старо прође, ново дође..... у Христу свако постаје нова твар — во Христа крестисмосја во Христа облекохомсја“.

Па за живу твар мора доћи и нова заповест. ту заповест, која ће обухватити цео закон и пророке мора дати Онај, који о себи рече, да није дошао да разори закон, већ да га испуни, жели да му да пуноћу, без које би се осећала празнина..

„Љуби ближњег свог као самог себе.“

Ко је мој ближњи? Зар нисам ја довољан самом себи те да морам имати ближњег? Не не, ја немам свога ближњег: Самарјанина крвно мрзим, а Римљанима робујем. Па

зар су они моји ближњи? Не, и нипошто не! Зато Христа треба по цени крви уклонити из народа, Он је опасан по наш опстанак.

Но док се у душама непријатеља Христових кува пакост и злоба; да би једнога дана пала жртва, дотле Христос гради лествицу Божијег домастроја и виче:

„Нема веће љубави од оне, до да ко душу своју положи за ближњег свог.“

Христос проповедем учи, Христос и делом своју науку потврђује. Дело је темељ зграде, троугаони камен кога изабрани народ одбаца да би га синови тамо прихватили и тиме постали синови видеља;

Чудна је тама у којој Бог решава вечити проблем — искупљење рода људског.

Но било је потребно, да се дело Божје крунише те да и злоба људска достигне кулманацију.

Зато „пород аспидин“ припрема голготу: док Христос припрема синове царства..

Један од вас издаће ме „Да, један од Христових апостола, Јуда издаће свог Учитеља за 30 сребрника

Новац, који у животу људском игра чудну дволичну улогу, решио је и питање главе Христове. Цена од 30 сребрника била је привлачна за онога који у учитељу не гледа свога Бога Господа и Спаситеља већ обична човека, чија глава може бити одличан шпекулативни трговачки профит. Зато Христос, Бог и човек, би продат Фарисејима за прах земаљски, који „мољац загриза и рђа једе.“

Но, небојте се, нисте сами, вели учитељ својим ученицима, верним и поузданим у Њега. „ни врата паклена не могу вам ништа, јер ја сам с вама во свја дни до скончанија века“. Зато, примите и једите..... примите и пијте..... ово је истинито тело моје..... ово је истинита крв моја..... Драма започета мора добити свој епилог.

Ево „сврши се“ Шта! Неки весео чин или тужна драма?

Христа разјарена маса већ осудила на смрт и све пакосно виче: „распни га, распни, крв његова на нас и на нашу децу..... ми немамо другог цара осим ћесара..... Вараву нам пусти а Христа не.“

Колика осуда за Христа и за рад људски. Али, шта

да се ради; копрена пала на очи сувише је магловита да би се прозреле последице.

Пресуда је пала вође триумфално ликују, маса је рада јер ево кроз који часак Голгота ће прогугати непријатеља бр. 1 за увек.

Голгота је место на коме Христа треба распети. Драма започета приводи се крају: Христа распињу а Он с крста виче „опрости им Оче, јер незнају шта раде.... сврши се.“

Епилог драме је постигнут: Христа нема више међу живима.

Али, авај! Распети Христос силом своје божанске моћи, у праскозорју једног раног Божјег дана, устаје из гроба да би васкрсењем Својим отворио једну нову страницу збивања, што се зове Хришћанство. И ево већ две хиљаде година како се на тој страници пише, од јутра до мрака, од сунчевог изласка до сунчевог заласка, од месечевог рађања до месечевог захода, за сва времена, док буде света и века.

Он живи, живи у душама оних, који верују у Њега као у свога Бога и Спаситеља и који су увек готови да у своје животе даду ради имена Његовог. И није нашта чудновато, што све замке његових непријатеља, пројављене кроз разне системе мисаоног и бунтовно-револуционарног подухвата, не могу да му дођу краја, залуд је механички трзај атензираног мозга оних, који кроз призму егоцентричне културе и савремене прогресије хоће да поруше зграду што се зове Жива Црква Христова и Хришћанска култура

Борба најављена Хришћанству кроз комунизам, социјализам, нихилизам, фраманство, паганизам и њима сличним теоријама не само што не може да нахуди Цркви Христовој него, кроз крваво крштење за име Христово може јој послужити за ново васкрсење, у чијем ће сјају и величини Христос бити за све и сваког широм целог земаљског шара: „Да и амин!“

18 (31) маја 1937 год.

Колари

МИОДРАГ ЛИЛИЋ

свештеник

Света тајна Јелеосвећења

— ПО АП. ЈАКОВУ —

„Јелеосвећење је тајна у којој, при помазивању тела јелејем призива се на болесника Божја благодат која исцељава немоћи духовне и телесне“. Овако дефинише св. тајну јелеосвећења катихизис.

Јелеосвећење, као и свака друга тајна св. православне цркве има две стране; догматску и литургијску, које су међу собом тесно везане и чине једну целину као душа и тело у човеку. Догматско учење сачињава основу тајне, и литургијска страна (богослужбена) примењивање исте при потребама чланова св. Цркве.

Назив „јелеосвећење“, добила је ова тајна од грчке речи — елеон — што значи „масло“, које се као материја употребљава на овој св. тајни. Овај освећени јелеј не може се изједначавати са оним јелејем из кандила, којим се верни помазују крстообразно. Јелеј који се употребљава при обичним помазивањима јесте прост јелеј, но овај други је освећен и употребљава се на црквеном обреду — тајни.

Св. тајна јелеосвећења није установљена ауторитетом Цркве, као што тврде неки, већ она има дубљег корена. Она води порекло од самог Господа Христа и апостола, а св. Црква јој је дала чин — обред. Оснивач ове св. тајне је Господ Христос, јер се у једној песми при обреду вели: „Ти Господе, човекољупче, милостивно си заповедао твојим апостолима да врше свештено Твоје помазање на болесне Твоје слуге“.¹⁾ Овде се указује на заповест Господа Христа апостолима: „болесне исцељујте, губаве очистите, мртве дижите, ђаволе изгоните“.²⁾ што они по своме посланству и чине помоћу св. тајне јелеосвећења: „и мазаху уљем многе болеснике и исцељиваху“.³⁾ Зато се јелеосвећење од најстаријих времена признавало и називало тајном. Тако папа Инокентије I, савременик св. Јована Златоустог, признаје је-

¹⁾ Канон св. Јелеја, песма друга; троп. трећи

²⁾ Матеј 10, 8

³⁾ Марко 6, 13

леосвећење за тајну, а блажени Симеон архиепископ тесалоникијски (5 век), назива јелеосвећење једном „од седам тајни“.

Видели смо да је јелеосвећење установио Господ Христос, а апостоли су, држећи се упуства свога Учитеља, исту вршили и донекле је објашњавали. Тако се код ап. Јакова налази место о овој св. тајни које се даје као савет вернима: „болује ли ко међу вама, нека позове старешине црквене, те нека читају молитву над њим, и нека га помажу уљем у име Господње. И молитва вере помоћиће болеснику и подигну ће га Господ; и ако је грехе учинио, опростиће му се“.¹⁾

Овде је пре свега потребно објаснити шта је дало повод апостолу за подробно излагање чина јелеосвећења, када је то сам Господ Христос установио. Јесте да је ова тајна била установљена, али овде се она констатује да постоји и објашњава се. Оеим тога, хришћанство се нагло почело ширити, те се наметало питање, шта да се ради са вернима који су болесни? Апостоли су смртни људи, од кога ће се тражити благодатна помоћ, када не буде било апостола? Да би на ова питања одговорио ап. Јаков и излаже како се треба поступити. И тако ап. Јаков не установљава овде нешто ново, чега пре није било, већ указује на његову подлогу, и даје власт да врше ову св. тајну новим свештенослужитељима, пријемницима апостолске благодети.

По анилизи горе наведеног текста, чин јелеосвећења апостолског времена састојао се из следећих делова: извршиоци су презвитери цркве; тајну примају верни, одрасли људи; — материја је јелеј. Чин се састојао из помазивања болнога, чему је предходило покајање. И најзад је болни добијао исцељење и опроштај од Господа у чије је име и помазиван.

„Болује ли ко међу вама нека дозове старешине црквене“. На основу ових речи изводи се о месту где се треба свршавати тајна јелеосвећења. Болесник позива „презвитере“, јер је болестан; он не може да дође у цркву, лежи у постељи. Следствено томе излази, да свештеник долази по позиву к њему и свршава свету тајну у дому.

¹⁾ Јаков 5, 14—16

Но то није ништа чудновато, јер има и других св. тајни које се такође могу вршити у дому. Па и сами апостоли немајући храмова, вршили су молитве, вероватно и св. тајне, по кућама. Блажени Августин, по молби болних, долази к њима, моли се Богу и ставља руке на њих, како сам признаје у „*De civitate Dei*“. Овде се не искључује храм као место где се првенствено требају вршити свете тајне. Велимо да се само у изузетним случајевима, у случају тешке болести, ова тајна може вршити и у дому. А главно место је храм. Да је тако потврђује и ова молитва која се чита при помазивању: „Боже, милостиво погледај твојим оком на наше молбе, јер смо дошли данас у Твој свети храм да помажемо болеснога божанственим јелејем“.¹⁾ Јасно је да се ова тајна треба вршити у цркви. У старим се црквама налазила нарочита места за помазивање болних, где су болни понекад чекали по неколико дана молећи се Богу и очишћавајући се од греха. И у самом чину чита се јектенија „о овом светом храму“, што такође потврђује да се ова св. тајна врши у цркви као на меродавнијем месту. А блажени Симеон тесалоникијски саветује верне да „чим неко од браће падне у болест телесну или душевну, одмах дозове превитере“, како би док је још јачи могао отићи у храм. Но као што смо казали, по нужној потреби допуштено је вршити ову тајну и у дому, па чак и под откривеним небом, палуби лађе, и другим местима где се буде указала потреба, следујући тиме Господу Христу, који је болесне исцељивао не само у храму и по домовима, већ и на откривеним местима (Марко 6, 56), на путу (Лука 18,35). За доказ овога можемо навести и то што се у овоме чину чита прича Господа Христа о Милостивом Самарјанину, који нашавши рањенога, одмах му је ране залио јелејем и вином.

Да ли се ова св. тајна увек може вршити над болнима. Да ли има у току године и таквих дана, у које се неби могла вршити тајна јелеосвећења? Директних одговора на ова питања не налазимо ни у св. Писму, ни код св. оца Основу за решење ових питања даје нам ап. Јаков (5, 14), говорећи да се тајна врши над болнима. Познато нам је да болести незнају за време. Оне могу човека снаћи увек, из

¹⁾ Требник; егзапостилар молебног пјенија

чега излази да св. тајну јелеосвећења треба вршити у свако време, када се укаже потреба. Ова се дакле св. тајна може вршити за време празника и обичних дана; за време поста као и мрсних дана; у свако доба дана и ноћи. Има и других разлога, који говоре у прилог овоме. Тако на пример болесник се несме одбити на извесно време, јер за то време он може умрети а да не прими ову св. тајну, која би га можда по вољи Божјој исцелила. Када могу телесни лекари притецати у помоћ болесницима увек, зашто то неби могли чинити и свештеници, који су у овом случају лекари духа и тела. По Старозаветном закону Јеврејима је било забрањено радити у суботу, али је Господ Христос ову јеврејску лицемерну доктрину оповргао исцељујући и сам у дан суботни (Лука 13, 15—17) и у друге дане (Матеј 21, 14; Лука 6, 7—10; Јован 5, 1—9), при заходу сунца (Лука 4, 40), показавши тиме да тако могу чинити и његови наследници.

Из истог стиха „болује ли ко међу вама“... види се и коме треба да се даје ова св. тајна. Она се даје ономе, који је болестан. Са хришћанске тачке гледишта болести су двојаке. Једне Бог шаље на људе као казну за њихове грехе, а друге су само средство за поправљање. Њима Бог куша човека да ли је истрајан у вери. (Праведни Јов). Осим тога болести могу бити духовне и телесне. И једни и други болесници, т. ј. болесни телом и духом припуштају се тајни јелеосвећења, јер се у једној молитви вели: „даруј му душевно исцељење“.¹⁾

Да ли се ова св. тајна може дати болесноме незнабошцу или иноверцу? Не, јер ап. Јаков изрично вели: „међу вама“, дакле од верујућих, коме је и упућена посланица. Зато је и потребно да при примању ове св. тајне болесник исповеди своју веру читајући символ вере, што се и сада чини. Иноверцу се не може никако дати ова св. тајна јер је и сам Господ Христос казао: „не дајте светиње псима“.²⁾

Анализирајући стање болесника који треба да „дозове“ свештеника, видимо да исти мора владати својим разумом, из чега излази да се мала деца не смеју припустати

¹⁾ Молитва после петог јеванђеља

²⁾ Матеј 7, 6

овој тајни, јер код њих суђење разумом није још развијено у довољној мери. До које године живота деца не смеју примати ову тајну, не види се из овог места св. ап. Јакова, али када се узме да болни мора исповедити своје грехе, претпоставља се да деца од 7—10 година могу примити ову св. тајну, јер св. црква сматра да деца до 7 година не греше. Следствено томе јелеосвећење се не даје лудоме, јер исти не влада својим разумом.

Из речи „нека дозове старешине црквене“ опредељују се вршиоци ове св. тајне, а то су презвитери. „Презвитерос“ је грчка реч и има двојаки смисао.

Употребљава се у смислу — епископ — и — свештеник, — а у буквалном смислу значи — старац. — О томе да су вршиоци ове св. тајне били свештеници имамо доста података и то у дубокој старини. Тако о томе у трећем веку сведочи Ориген, у четвртном веку св. Јован Златоуст (књига „о свештенству“), па и сам зборник „Апостолских конституција сведочи о истоме.¹⁾

Овде је реч презвитер узета у множини, што значи да је за вршење јелеосвећења потребно више свештеника, али број се не опредељује. По овим речима наша св. црква и поступа. Зато се и у једној молитви чина јелеосвећења вели „Теби се молимо и од Тебе просимо“.²⁾ Дакле „молимо се“ А ко? Свештеници и то неколико њих, следствено речима св. ап. Јакова. Да би се свршила ова св. тајна сада се тражи седам свештеника. Разуме се да то није догматска одредба и да се од ње не може оступити. Ову тајну може вршити и мањи број свештеника, а у крајњој нужди и један. Зашто је у пракси узето баш седам свештеника а не мање? То је више литургичко питање, али пошто има везу са нашим текстом, мислимо да је потребно дати одговора О томе има доста тумачења. Тако једни веле да је тај број узет од седам старозаветних свештеника, који су опходили Јерихон и разрушили га. Други пак, по седам молитава пророка Илије над мртвим дететом. Друго тумачење је природније, јер ми видимо да и ап. Јаков наводи пророка Или-

1) Књига 8

2) Молитва после 6 јеванђеља

ју као пример праведне молитве. Али у случају нужде тај се број као што рекосмо може смањити на два пресвитера слествено речима Спаситеља: „ако се два од вас сложе на земљи у чему му драго, зашто се узмоле, даће им Отац мој који је на небесима“. ¹⁾ Тако и апостоли врше помазање по двојица. ²⁾

Као што смо казали овде су буквално узети свештеници за вршиоце св. тајне. А сада настаје питање да ли могу тајну јелеосвећења вршити и епископи? „Православном исповедању“, вели се да ову тајну врше само свештеници и нико други“. Али овим речима се не искључују епископи, јер исти као виши степен свештенства, имају власт вршити све оно што врше и нижи од њих — свештеници. Према томе епископ има право вршити св. тајну јелеосвећења. Под речју — „Презвитер“ у апостолском добу подразумевали су се и епископи. Тако ап. Петар обраћајући се презвитерима и себе назива „сопресвитером“ ³⁾ А у опроштајној речи ап. Павла епископи се називају и презвитерима. (Д. Апост. 20, 17; Тит. 1, 5-8) А св. Јован Златоуст вели: „и стари пресвитери су се називали епископима и ђаконима Христовим“ ⁴⁾

„И молитва вере помоћиће болеснику“. Молитва је велико средство, којим људи могу умилостивити Бога и добити опроштај. Ево како св. Златоуст вели о молитви: „молитва је велико оружје, ризница увек пуна, богатство, које се не може никад утрошити, тихо пристаниште. Молитва је корен, извор и мати небројених блага... Молитва мења човечије околности. Али нарочиту силу добија молитва у устима пастировим“. Та и таква молитва, која је из дубине душе, која је прожета искреношћу, сигурно ће имати дејства и спашће болесника.

„Нека га помажу уљем“. У почетку смо казали да је материја за помазивање јелеј (масло) и то јелеј од маслине који се још у Старом Завету употребљавао при свештеним

¹⁾ Мат. 18, 19

²⁾ Марко 6, 7; 12—13

³⁾ 1 Петр. 5, 1

⁴⁾ Беседа на посланицу Филићанима

радњама, а што је служило преобразом благодатних тајни Цркве Новог Завета. На пример при посвети првосвештеника изливен је на истог јелеј (Левит 8, 12;) при посвети цара (Прва Сам. 10, 1). Јелеј у тајни јелеосвећења служи образом блакости и нарочитога милосрђа Божја према болноме. Но тај јелеј није прост, већ освећен молитвом „у име Господње“, зато се и чита при освећењу јелеја: «Сам Господе Боже и сада Христом освети јелеј». Дакле речима „у име Господње“ показује се да се при вршењу ове тајне мора призивати име Господње, што се и чини, помазујући поједине делове тела крстообразно, чиме се показује да крст није само геометријска фигура, већ да се исто врши у име Оца, Сина и Св. Духа.

Апостол у почетку упућује болне да траже спасење од свештеника а у 15 стиху, речима „и подигну ће га Господ“ показује да молитва свештеника неће бити узалудна, него ће болни оздравити, помоћу Божјом, а уједно и греси ће му бити отпуштени, јер се грех сматра проузроковачем болести. И сам Господ Христос исцељујући болеснике, готово увек им вели: „иди више не греси“.

Речима „молите се један за другог“, не само што се означава велика важност молитве, већ и учешће других лица у овој тајни; т. ј. оних, који само присуствују, чинећи разне услуге болноме и молећи се за његово оздрављење. Као пример великог дејства молитве ап. Јаков наводи пророка Илију, показавши тиме да ће и наше молитве, ако су из дубине душе, помоћи болноме.

Довде смо изнели учење Православне цркве о св. тајни јелеосвећења и мислимо да је на крају потребно нешто рећи и о погрешним учењима о овој тајни. У једно такво погрешно учење пала је римокатоличка црква и протестанти. Први, т. ј. римокатолици, сматрају да се ова тајна сме дати само онима, који се налазе на прагу смрти. По њима јелеосвећење је приуговорљење за вечни живот. Стога се ова тајна код њих назива „*Extrema Unctio*“ (последња помаст) још од Тридентског Сабора 1546—1563 г. мада се и у њиховом Бревијариу у једној молитви при вршењу ове тајне изражава нада за оздрављење болнога. Но ово учење је више смешно, но озбиљно. Ако је тако како они уче, т. ј. да је ова тајна последње помазање, одмах нам се намеће питање

зашто је онда потребна ова тајна када ће болесник умрети Код њих се ова тајна има вршити ради оздрављења, што јасно противуречи ономе што је рекао ап. Јаков „и подигну ће га Господ“. Апостол јасно наглашава да се ова тајна има вршити ради оздрављења, али римокатолици су то изопачили, као што су изопачили и друге хришћанске догмате уносећи у своје учење разне новотарије за које незна Св. Писмо, нити црквена пракса. Замислимо само како ће бити душевно стање болесника када зна да му овом тајном свештеник не доноси оздрављење, већ смрт. Запитајмо исте римокатолике, шта ће бити од „Extrema Unctio“, ако болесник оздрави? Да ли је то онда последње помазање? Шта ће бити са верним ако се опет разболи и потребује исту тајну?

Да видимо сада како уче протестанти. Наравно погрешно, као што и у другим стварима уче погрешно. А једна погрешка вуче за собом читав низ других. Протестанти не признају јерархију, те самим тиме не признају ни свештенике као вршиоце ове св. тајне. А тајну одбацују изговарајући се да она није божанског порекла и да није јасно казано о њеном установљењу у Св. Писму. Али и једно и друго није оправдано, нити пак тачно, против чега устаје сам ап. Јаков у 5 глави своје посланице. Као да је знао ап. Јаков да ће доћи време, када ће други људи ово учење изопачити, или га сасвим одбацити.

Јасно се из досад реченог види, да је једино света Православна Црква очувала учење светих апостола чисто, без икаквих додавања или одузимања; да је само Православна Црква остала веран тумач Св. Писма и да она истинита, преко светих тајана, спрема своју духовну децу за вечно блаженство.

Ж. Ј. ПЕТРОВИЋ,
вероучитељ

Религијске мане и сујеверја

Византијског друштва у VI и VII веку

(ПО ПРАВИЛИМА ПЕТО — ШЕСТОГ — ТРУЛСКОГ
САБОРА)

Још првих дана свога постанка и живота, Хришћанска црква је имала да се бори са многобројним непријатељима. Те непријатеље можемо поделити углавном на две врсте на спољне и унутарње.

У прве ћемо убројити на првом месту званичну Јеврејску старозаветну цркву, на челу са свештенством и народним старешинама, затим званичну Римску државну власт којој је преко било потребно да по сваку цену одржи ред и поредак у подвлашћеним јој крајевима, и најпосле старе незнабожачке паганске религије, чији су преставници, иначе утицајни чинооци, видели да ће се кипови њихових богова распрснути и распасти под ударцима Хришћанства.

У унутрашње непријатеље убрајаћемо расна јеретичка учења, које су се периодично јављала у самој цркви и изазивала сазиве васељенских или помесних сабора, који су доносили аутентична решења и тумачења: по искрслим питањима. Овамо такође спадају разне заблуде и сујеверја, која су махом била преношена из незнабожачких култова а делом била производ жеље појединих новокрштених чланова цркве, који су хтели да помире схватања својих ранијих незнабожачких култова или филозофских учења са Хришћанством. Ово последње се углавном може односити на гностицизам. Борба Хришћанске цркве и са првим и са другим непријатељима је била тешка но увек успешна. Овом приликом ћемо се позабавити мало детаљније са религијским манама и сујеверјима из VI и VII века које је осудио Пето-Шести т. зв. Трулски васељенски сабор 692 год. Ове религијске мане и сујеверја су углавном везана за разне обреде и св. тајне а ређе и за догмате. Зс причешће, например употребљавали су место вина мед и млеко, што је изазвало свете оце Трулског са-

бора да 57-мим правилом под претњом свргнућа забране ову неправилну употребу меда и млека. Употреба меда и млека за св Евхаристију датира још из првих времена Хришћанства, јер су оци Трулски поновили и подвукли ову забрану коју је изрекло 3-ће правило Апостолског сабора 37-мо правило Картагенског сабора такође помиње ову забрану што значи да је употреба меда и млека за горе означену сврху била врло раширена. Да је још из давних времена око св Евхаристије било разних практиковања и тумачења види се још из тога што је 28 правило Трулског сабора констатовало утврђен обичај да су свештеници са освећеним даровима хлебом и вином мешали још и грожђе и све заједно давали народу, те више побуђени да закрате овај обичај га напоменом да се треба разликовати благослов над првином од сталне употребе грожђа за мешање са освећеним даровима, (Код нас се врши благослов над првином грожђа обично о Св. Преображењу) Што се тиче свештеника и његове припреме за вршење св. литургије неки су били у недоумици да ли се иста има вршити наште срца т. ј. не јести ништа пре литургије или не. 29 правило Трулског сабора овде само утвђује пропис 41 прав. Картагенског сабора које вели да свештеник „Не заустивши побожну строгост, мора служити св. литургију само наште срца. С друге пак стране Јерменска црква није мешала воду са вином већ употребљавала само чисто вино позивајући се на тумачење Св. Јована Златоустог на гл. 26. 29 Јеванђелиста Матеја. Наиме. Златоуст је говорећи противу јеретика Идропарастата, који су употребљавали за св. Евхаристију само чисту воду, цитирао гл. 26 27 Матејевог Јеванђеља, као доказ против њихове јереси, док је сам имао потпуно правилно гледиште. Тако су јермени на основу овог рђавог схваћеног тумачења Златоуста пали у другу крајност* (Идропарастати су следбеници Татјана гностика из II В. који је поред осталог учио да хришћани морају живети попут највећег старозаветног пророка Јована Претече. уздржавајући се сваког силовитог пића, те према томе и вина па макар то било у питању св. причешће. Било је случајева да су неки свештеници примили и награду за давање св. причешћа, што св. оци Трулски идентификују са симонијом и под претњом свргнућа забрањују ма какво примање награда за св. причешће које се као благо-

дат има давати бадава јер се бадава и добија. Постојао је обичај у хришћанским временима да су верни добијали св. причешће у руке па носили кући и тако се причешћивали сами. Будући у први мах добри ревнитељи, појединци су сматрали да су руке недостојне да додирују св. причешће, те се укоренио беше обичај да су справљале разне посуде и у њих примали св. тајну те носили кући. Посуде су од разних племенитих метала као злата, сребра и др. У овоме се ишло тако далеко да су се просто утркивали ко ће лепшу или скупоценију посуду и пред другима се под видом побожности размећати. Оци Трулског сабора видећи ову погибелну и бесмислену новотарију, под претњом одлучења за све који понесу у будуће такве посуде а свргнућа за свештенике ако буду и даље давали св. тајну у посудама. Јер веле „Божански апостол високим гласом називље телом и храном Христовим човека који је створен по слици и прилици Божјој“ затим „Ми никако то не одобравамо да се даје првенство пред сликом божјом, бездушној и мртвој материји (прав 101 Тр.)“

Строгој епитимији је подлегао сваки световњак који је хтео да се сам у цркви причешћује. Наиме они су знајући да су се могли код куће причешћивати освећеним у цркви даровима, хтели да то чине такође и у цркви, те Трулски свети оци, ради неопходног реда и поретка у цркви а исто тако и због вршених злоупотреба са св. даровима, уредише да причешће сме давати само епископ, свештеник и ђакон и то само у цркви. О овоме говори још раније много I васељенски сабор (13, 18) што пак значи да је тај обичај био јако распрострањен још из оних првих времена. 83 правило Трулског сабора строго је забрањивало давати св. причешће мртвим телима, јер је написано „Узмите и једите“ (Мат. 26. 36) а мртва тела не могу ни узети ни јести. Ова се забрана не односи на тешко оболела или умирућа лица већ на мртва тела, јер у Зонарином објашњењу стоји (грчки текст: та тон некрон сомата). — *partuogum согрога*. Ваља напоменути да ово давање причешћа телима умрлих у колико су постојала немају никакве везе са паганским карактером дивинизирања мртваца) Према 99 Трулском правилу у олтар се може уносити само тамњан и јелеј. Преставници цркве, наиме епископ, свеште-

ник и ђакон нису имали никаквих других прихода од којих би се могли издржавати осим добровољних приноса што су их чинили верни. Како је било хришћана прешлих из јудејства, те су они по угледу на јудејски обичај доносили делове мяса од животиња у олтар и тамо делили међ светеницима. Да би се отклонила саблазан да Јевреји приговоре како и хришћани приносе крвне жртве, оци Трулски забрањују да се делови тела уносе у олтар и тамо раздељују, већ да свештеници могу примати приносе и у месу и у другим приносима али да се то чини само ван цркве. Исто тако и сам улаз у олтар световњацима је био забрањен, сем цару кад приноси дарове (69 прав).

До IV века држане су у св. храмовима несметано т. зв. „Агапе“ — вечере љубави, али су у IV веку због многих злоупотреба биле забрањене. И поред те забране тај се обичај упорно одржавао све до VII века те су Трулски св. оци били принуђени да ову забрану обнове.* (Постанак агапа треба тражити у најдавніјим временима а по некима још од апостолског доба и то у циљу очувања успомене на св. Тајну вечеру) У вези са агапама треба напоменути да су бивале разне злоупотребе као непристојно понашање, затим после употребе алкохолног пића, на првом месту вина, оскрвњење светиње храма па чак и блудочинства у непосредној близини храмова, што све није било у складу са хришћанским благочешћем и најмање са светињом места на коме се дешавало. Виновници таквих прекршаја су одмах искључивани из црквене заједнице.

Ради реда и поретка у цркви, правило 64 Трулско забрањује да световњаци узимају на себе учитељско достојанство, да држе и проповеди у цркви јер је само Апостолима дата заповест „Идите и научите све народе крстећи их у име Оца и Сина и Св. Духа“ (Мат. 28, 19). Дакле, ову власт је сам Господ дао Апостолима, ови својим следбеницима епископима, свештеницима и ђаконима. Поред дисциплине у цркви, ову одредбу диктовала је потреба да реч божју тумаче само лица која неће лако пасти у заблуду или јерес протумачивши штогод неправилно можда више из незнања и неукости него намерно. Искуство је несумњиво показало какве су могле бити тешке последице неупутног тумачења кад су били врло чести случајеви да су и вође појединих цркава падале у јерес тим пре што још не

беше довољно формулисаних догматских одредаба. Чак и жене су често биле вољне да држе проповеди јер 70-то правило Трулско каже: „Нека је забрањено женама у време божанствене литургије да говоре, него, по речима ап. Павла нека муче, јер се њима не допушта да говоре него да слушају као што и закон каже“...

Празноверја су била ухватила дубоког корена, људи су се обраћали гатарима и врачарама да од њих сазнају судбину, будућност, срећу и т. д. Вештице и друге мистичне немани имале су доста својих поклоника, те 61 Трулско правило наређује да се прогањају такве незнабожачке измишљотине и лудорије. Нису изостале ни праве незнабожачке светковине са свим њиховим ритуалима, обојеним хришћанским обележјима. Култ месеца, младине и почетка разних берби праћен је баханалијама и читавим оргијама уз звуке музике и певања песама. У томе се ишло тако далеко да су у част бога Бахуса приликом точења вина облачили се у некаква фантастична одећа, газили грожђе призивајући име Бахуса. Разни бестидни плесови и хазардне игре такође су пратили такве светковине. Оци Трулски ради очувања, чистоте и благочешћа хришћанског живота заповедају треба све оне, који и после прелаза у хришћанство одржавају те незнабожачке треба обичаје, одлучити од црквене заједнице. Овамо такође спада и паљњиватри и прескакање у уверењу да ће у ватри сагорети све несреће које би их снашле. Одлучење за световњака а свргнуће за клирика наређују Трулски оци за свакога ко буде упражњавао ове незнабожачке бесмислице. Исто тако било је и притворних и лажних бесомучника који су се само таквима причињавали да би од безазленог света узимали новац и друго као јуродиви Христа ради. Такве 60-то правило Трулско осуђује подвргнути свим мучењима и трудовима какве трпе они који су доиста бесомучни.

Слични су овима били и неки пустињаци, који су ишли у црним одећама са пуштеном дугом косом и брадом и просјаче срамотећи завет свој. Они су обично говорили како их је сам Бог послао да претскажу какву несрећу и јавно се на улицама молили за цео народ само у циљу измамљивања новца и др...

Такве одмах одгнати у манастир или пустињу да проводе онакав живот какав су сами себи нерасудно изабрали.

Правилном 79-им забрањује се сујеверан обичај по коме су неки хотећи да Пресв. Богородици одају нарочиту част, месили по Божићу неку врсту колачића од пшеничног брашна делећи их у част порођајних болова непорочне Дјеве Марије. Јер, веле оци, то није Њој част да се њен порођај замишља као у других жена. Исто тако су сликали знак крста свуда где год су стигли: по зидовима, по поду, вратима, па чак и оделима и т. д. Разуме се да ће реџимо крсни знак на поду бити гажен и тиме не само да му се не одаје нарочита част већ се тиме вређа и обесвећује највеће знамење хришћанске победе — Крст Часни. Због тога оци Трулски бише побуђени да забране под претњом одлучења неумесно у не упутно сликање крсног знака а већ постојећи се имају изгладити. Из свега предњег се јасно види да се црква одувек борила да очува чистоту свог божанског ауторитета.

М. Д. БРКИЋ

Дружење са добрим и рђавим људима

После Бога воли више од свега побожну душу. Наше везе, дружење са оваким или онаким људима по моралности, имају одвећ велики значај, одвећ много утичу и на наше морално стање. „Реџи ми, говорио је један паметан човек, са киме се дружиш, и ја ћу ти казати какав си ти сам.“

Ко тражи друштва и дружења са злим људима довољно показује своју сопствену злоћу (Блажени Августин). „Ским си онаки си“, вели наш српски народ.

Ништа тако не утиче на наше срце и вољу као пример других људи, добар или рђав (Ј. Толм.)

Посадите и добру биљку поред трња и боце, она се угуши и нема рода; тако и у раскалашлуку бујних и покварених људи загуши се свако добро религиозно осећање; а на против, дружење са паметним и ваљаним може поправити и добру упутити чак и покварено срце.

Дружење са мудрима, најбоља је школа за срце. Општењем са светима човек ће се и сам посветити.

Човек кад уђе у дућан продавца миришљавих предмета, осећа пријатне мирисе: и дружење с побожним људима, неосетно привикава га да им подражава у врлинама њиховим (Св. Антон Вел.).

Зашто добри страдају од рђавих људи у изгнању и сиромаштву? Због тога, да би се други научили од њих страдању. Добри су створени ради тога, да буду углед другима. Дobar пример је модел, са кога се пресликавају други (Блажени Јероним).

Зближавај се са праведницима и уз њих приближићеш се Богу (Св. Исак Сирин). Опходи се са онима који имају смерности, и научићеш се њиховим врлинама (Исти).

Сада неваљалац не тражи дружења са побожним људима: но доћиће време, када ће он то ватрено пожелети али ће већ доцкан бити (Прем. Сол. 5, 3). Зли и подмукли човек сличан је угљену, који ако не опече, он огари — у прља. Бегај од нечистога срца као од угљена: када је жив опече; а ако је угашен, прља нам руке. Друговање са неваљалцима орањава душу (Св. Јован Златоуст). Зли човек, када је сам себи непријатељ, шта може другоме учинити, ако не зло? Боље је са зверовима живети, него ли са злим људима.

Зли људи више шкоде, него ли отровне змије с тога што оне отворено, јавно носе свој отров, док они тајно и неосетно заражавају (Св. Јован Златоуст).

Као што општење са добрима јесте таква школа у којој се човек и без књиге обучава благочестивом животу тако и дружење са злим бива узрок крајње покварености (Св. Тихон Задонски).

Општењем са рђавима, и сам ћеш рђавим постати. Врабац врапца одмамљује у клопку: и грешник сличног себи вуче у дубину зла (Св. Јефрем Сирин).

Као што прокажени заражава чистога, тако и општење са злима квари и развраћа добре људе (Свети Јован Златоуст).

Нема ништа лакше него ли подносити што је рђаво. Дешава се да ми нисмо у стању да следујемо ма чијим високим врлинама: но зато врло лако можемо усвојити њихове недостатке (Блажени Јероним).

Немоћ човечија је таква, да добар човек, ступивши у друштво злих, и сам постаје злим; међутим они ретко постају добрима (Св. Златоуст).

Лакше је позајмити порок него ли предати врлину, као што се пре можеш заразити болешћу, него да предаш своје здравље другоме (Св. Григ. Богослов).

Болест се свагда лакше предаје, него здравље; тако и у моралном погледу. Болести често бивају епидемичне, шире се, а здравље никада (Ј. Талмачев).

Александровац (Пож).

Скупио из дела Св. Отаца,

ГОЈКО С. СРЕТЕНОВИЋ, свештеник

Савременост и њени постулати

Црква Христова од свог постанка била је објектом нарочите пажња од стране безбожника, јеретика и секташа. Разуме се, да Цркву, „неће надвладати и врата паклена.“ „(Мат. 16, 18), али број верних, њених следбеника, може се смањити, ако се противу разних нападача не би предузимале мере. Црквена историја нам сведочи да су свети оци и учитељи Цркве самопожртвовано бранили хришћанске догме, моралне тезе и црквене обичаје. У ту сврху они су написали и нам оставили многобројне и од капиталне важности верске трактате, што све се скупа назива „богатом црквеном ризницом“.

А на питање како сада стоји ствар са вером и црквом? Одговарамо.

Тајни и јавни непријатељи окружавају нас и својеим чељустима хоће да нам прогутају оно, што нам је најдраже, што нас је провело кроз низ мучних столећа и очувало народност нашу, — а то је; наша света вера, наши лепо обичаји и морал хришћански.

На велику жалост, у последње време непријатеље Христове Цркве подупиру ти, који су акредитовани народним поверењем. Имамо у виду чл. 1 конкордата, који је изгласан у народнојскупштини; а којим се Римо-Католичкој цркви признаје јавно вршење њене мисије у Краљевини Југо-

славији У примедби на овај члан говори се, да је мисија врло широки појам. По црквеној терминологији може значити и редовно деловање цркве мођу својим вернима, али обично у ширем значењу значи деловање цркве у некатоличким, нехришћанским и непросвећеним земљама.

Има разлога тврдити да су преставници Римо-Католичке цркве при састављењу и потписивању конкордата имали у виду „мисију“ и у ужем и у ширем значењу речи.

Ево тих разлога.

Главни је задатак мисионара Римске Цркве просвећивање непросвећених истинитим учењем Христовим, којим, по мишљењу католичког свештенства, располаже искључиво Римска Црква. У ред непросвећених улазимо и ми православнословени (Румуни, Срби, Бугари и Руси). У католичком листу „La Croix“ од 11 марта 1932 године ми се називамо „тако рећи православни“, „уленгирани у шизми“ чак „и незнабошци не у правом смислу¹⁾“, а значи да је ту незнабоштво близу. Бринућ се о нашем спасењу, Римска је црква у 1898 год. установила ред „Асомпсиониста“ са специјалном задањом: да ради на привођењу православних Словена, нарочито Срба, Риму²⁾. Ради тога, како је познато дозвољена су сва сретства, главно је, да се постигне циљ. Навешћемо неколико од тих сретстава.

1, Асомпсионисти су се прихватили рекрутовања до мањег свештенства. Ради овога, више клирика (р. - католичких), триестак њих примили су источни обред, не гледајући на то, колико им је била тешка ова истинска жртва.³⁾

2, У 1932 год. православно околину Београда, где ни једне душе римокатоличке нема, преправиле су римокатоличке калуђерице под згодним изговором да „траже сиромашну децу“, да их упуте у римокатоличке заводе⁴⁾. Смер акције ових сестара разумљив је.

3. Поред женских, кроз београдску околину, од неког времена крстаре и мушки римокатолички редови. Да се својом спољашношћу не би одали ко су у ствари, постара-

1) Гл. Ср. Прав. Цркве 1932 г. бр. 20 стр. 314—315

2) *ibid*

3) *ibid*

4) *ibid* стр. 316

ли су се да споља изгледају као бољи свештеници, носе истоветне хаљине, косу, браду и бркове, залазе у наше цркве тамо читају чак и певају за певницама.¹

Зна се, шта се свим овим хоће.

Е, сад не треба да се крије, да се дотерује и да се измишљају свакојаки изговори, јер чл. 1 конкордата признаје се „слободно и јавно вршење мисије у Краљевини Југославији“.

Много је била захвална — а има и зашто, — Римска Црква претставнику Краљевине Југославије, ондашњем министру Правде и чувару државног печата г. др. Људевиту Ауеру-католику, који је потписао конкордат. У Ватикану он је био примљен најсвечаније, награђен знацима папског ордена св. Гргура Великог првог реда и добио је на поклон сребрну круницу (бројаницу) у сребрној кутији са папским грбом.²)

Једно је време „племенити“ намесник Христов хтео да покатоличи руске избеглице. Али пазите, како се то изводило, све под видом благице и хришћанске љубави. У почетку на широко им се давала помоћ новцем и храном. А кад су гладне избеглице одрекле да признају Папу својим врховним црквеним поглаварем, помоћ је била укинута.

Сем наведене одвратне прозелитске акције Римске Цркве, ни за минут не треба испустити из вида ванредну организацију р.-католичке мисије, огромно богатство римске Цркве, агресивност њеног свештенства и на широко разгранато самарићанство. Загребачки лист „К. Мисија“ за 1930 год. у 3 броју износи прегледно бројно стање радника католичке цркве на хришћанској мисији у свету, које саопштавамо ради знања и размишљања, јер следећи бројеви много говоре.

По статистици од 1927 год. на хришћанској мисији радило је те године 46.174 особа. Од тога броја 12.952 свештеника, 5110 браће лајика и 28.112 милосрдних сестара. Од лајика су 51.507 катихистести, 38.679 учитеља, 25.684 они што деле крстове; 226 лекара и 855 дипломираних болничара који су запослени у мисијским болницама. На мисијском

¹) *ibid* стр. 316

²) „Време“ бр. 4861 од 26-VII-1935 г.

подручју има 103 богословске школе, 206 нижих богословских школа и 638 школа за катихете. Свих врста католичких школа, од основних до универзитета и. а 31418.

Од установа за дела милосрђа има 691 болница, 1.848 амбуланта, 1525 сиротињских дечјих домова, 290 домова стараца и старица, 81 дом за губавце и 134 других установа, које су помогло 9,966 невољника.

Ван сваке сумње, да су ти бројеви сада, после 10 година много већи.

А чиме располаже Српска Православна Црква? Колико има милионара? Колико има установа за дела милосрђа? Слабо стоји ствар у овоме погледу.

Али последња констатација никако не може послужити за укор, пошто је Српска Православна Црква у току прошлих мучких столећа подносила огромне материјалне жртве да би сачувала српску националност и ослободила свој народ од многобројног ропства, и успела је и у једном и у другом. За ту њену велику и неоспориву заслугу сада су њој супроставили у сваком смислу добро организовану Римску Цркву. Жалосна је појава, на коју без сваког оклевања треба скренути најозбиљну пажњу.

Запитаћете, шта да се ради?.

У Веснику Српске Цркве за 1937 год. стр. 246 читамо ово: „има нешто што прети лепом имену српског свештеника у будућности. Клице опасности леже не само у духу времена, већ и у личној небризи свештеника и у нашој колективној неагилности. Не може се оспорити да има мали број свештеника, који гледају на своју службу као на занат и своју акцију своде на вршење обреда ради насушног хлеба. На своје држање и достојанство свештеничко, на реч која краси уста свештеникова неки свештеници не обраћају пажњу у довољној мери, те све више примају особине средине, у којој се крећу, не читају, не пишу, не теже ка самоусавршавању и способљавању за високу службу Богу и и народу и т. д.

Надамо се, да је то било пре, а сада тога нема и не сме да буде, јер су „дни лукави,“ (Еф. 5,16), Ко је спавао да се пробуди (Сол. 5,6) и да се сви наоружамо мачем духовним који је реч Божја. (Ефес. 6,13,17), и да једнодушно боримо за веру јеванђелија (Фил. 1,27). Сем тога, без

одуговлачења треба организовати мисију Српске Православне Цркве, патријаршиску, епархијску и среску и те мисије поверити стучним људима, које би будним оком пазили на акцију силе вражје, па предузели све што захтева савременост. Тада уз помоћ Божју Голиат ће бити побеђен.

В. Ј.

ИЗ СТАРИХ АРХИВА

Један акт Пожаревачке општине упућен црквеној власти пре 96 година

Од многих аката које сам пре рата преписао из старе општинске архиве (уништене за време бугарске окупације) сачувао ми се препис и овог акта који (са заменом старих слова којих сад немамо) гласи овако:

„Пречестњеишој Консистори М. К. Србског

Будући да су се код нас до сада свагда велики непоредци находили из тог узрока што су код нас неки дућани принадлежали цркви од које је црква кирију узимала, а неки пак школски и то у већем числу, од који је она своју корист имала, тога ради да би школа наша у бољем стању поставила се. налазимо за добро, и то с овдашњим Госп. Протом Ел. Марк. а тако и с целом обштином нашом, да убудуште сви дућани, како школски тако и црквени, остану и уступе се школи нашој, а тако исто и она сумма која је од неког времена у име фонду са школског узимета помешана бивала до јако у касу црквну, и која се састоји у сумми 12354 гроша у 20 талира, искључи се и у касу школску постави се.

Того ради овим долазимо Пречестњејшу Консисторију препокорно молити, да она милост учини и нову ову нашу гореизложену уредбу одобри и на писмено нам изјавити благоизволи. Пречестњејшој Консистори у име целог обшества препокорњејши Теодор Милошевић председ. Примир. суда, Лазар Стојанов член, Стефан Лазарев член. Н. 34. У Пожаревцу 3 марта 1841. г.“

У општинској архиви није било одговора конзисторије на ову молбу општинског суда.

МИХ. Ј. МИЛАДИНОВИЋ

Белешке

На дан 16(29) јула т. г. извршена је уз огромно учешће народа и свештенства сахрана Блажено-почившег Патријарха Варнаве. Тело Блаженопочившег Патријарха било је изложено у Београдској Саборној цркви пуних шест дана. Шест дана и шест ноћи огромна маса народа оба пола, свих сталежа, па и других вера, прошла је кроз Саборну цркву поклонивши се земним остацима Поглавара Српске цркве. Дневна штампа је кроз своје ступце и фотографије дала јасну слику да је ова жалост за преминулим поглаваром српске цркве дубока и искрена. То је уједно и путоказ којим има црква гредити у будућем свом животу и раду.

Блажено-почивши Патријарх Варнава сахрањен је у цркви Св. Саве на Врачару.

Канонске посете

Његово Преосвештенство Епископ Браничевски Господин Др. Венијамин посетио је на Ђурђев-дан 23-IV-(6-V) 1937 г. Смедеревску цркву где је одслужио свету Литургију и затим осветио нове антиминос.

24-IV-(7-V) 1937 г. Преосвећени г. Епископ посетио је цркву Пољаначку — Сестрољин ср. пожаревачки а на Томину недељу Петровац на Млави. На дан 3(16)-V- т. г. посетио је цркву Смољиначку а 11(24) маја цркву осипаоничку. У свима местима Преосвећени је служио св. литургију и pouчио народ. Народ је свога Духовног архипастира свуда најсвечаније и најсрдачније дочекао.

Скрнављење храмова и гробова у СССР - Русији

Лице, које се недавно вратило из СССР прича како у последње време по селима целе Русије јуре добро наоружани одреди „бандита“, који ноћу упадају у цркве које још

постоје и раде и из њих односе свете утвари, претурају преостале и у опште скрнавe светиње.

Због тога, што власти овакве разбојнике не гоне, у народу се створило убеђење, да се чете бандита формирају од комуниста, владиних присталица.

Скрнавe се такођер и гробови недавно умрлих свештеника. Бандити скидају са мртвих крстове и сва одличја, са којима су били сахрањени. Сеоска гробља претстављају ужасан приказ. У изривеним гробовима леже испрвртане кости и лобање. Оваквих гробова има много, јер бандити не могу одмах да пронађу гроб онога свештеника кога хоће да опљачкају, те на тај начин раскопавају и гробове оних које не желе да опљачкају.

Обмане Совјетских безбожника

Совјетски безбожници држе, да Православна Црква која је лишена своје моћи, још задржава своје социјалистичко уређење и према томе, борба против духовенства јавља се — политичким задатком.

Обнављајући отворену борбу са религијом и нежелећи да се то чује ван граница Русије, совјетска власт протурела је вест, да Московска Патријаршија, на челу са Московским митрополитом Сергијем, може сазвати Велики Црквени Сабор, у току Томине Недеље, после Ускрса.

Ван сваке је сумње да су ови лажни гласови пуштени да се обману стране државе. Наравно никаквог Сабора неће бити.

Пре свега, Митрополит Сергије већ одавно нема везе са оним епископима који су остали у Русији. И шта више, да је и одобрен сазив Сабора, епископи неби могли доћи јер немају материјалних средстава, а неби им чак ни дозволили улазак у Москву.

Осим тога, совјетска власт предузела је општи попис становништва који је почео од 6 јануара т. г. У пописним листама створена је и рубрика у коју је сваки дужан да стави — да ли верује или не верује.

Све се ово чини да се народ испољи у својој побожности, те да га после имају на основу чега да гањају и убијају.

Музеј Митрополита Антонија у Харбину

Харбинске новине јављају, да се међу пријатељима и поштоваоцима митрополита Антонија на Далеком Истоку појавила мисао, да се у Харбину отвори музеј који ће носити његово име.

У пројектованом музеју чуваће се старе иконе, старе црквене ствари од вредности и још друге ствари као: крстови, сасуди, црквене књиге, одјејања и др. При музеју носе се мишљу да оснују и собицу за чување ствари митрополита Антонија.

Нови прилаз

Варшавско „Слово“ пише:

Римска Црква у свом „црквеном империјализму“ са свију страна заузима се да православне хришћане претвори у католике. На нашим очима основан је „католичко-источни обред“, „католичко-грчко-словенски обред“, који ни из далека не личе на унију, која постоји у Галицији, који су одвојени од ње и у јерархијском погледу. Утицај овог широко замишљеног подухвата Римске цркве на православни живаљ у коме узимају учешћа специјалне школе, монаштво и нарочити инструктори, самостална јерархија „источног обреда“, — није оправдала своје наде.

А да би бар постигла циљ с друге стране, приступа искоришћавању у истом циљу националне идеје. Такав је исти карактер имао и „Први Унијатски Сабор“ одржан у граду Лавову од 23—25 децембра 1936 године, а посвећен 300-годишњици од смрти унијатског митрополита Рутског.

На Сабору су узели учешћа како сви претставници вишег и нижег клира унијатске цркве у Галицији, тако и претставници монашких ордена Василијана, Студита, Редemptориста и Језуита и источнога обреда (на челу са ректором Дубенске Унијатске Семинарије — Богословије).

На Сабору биле су нивелиране и пажљиво осуђене све оне горке жалбе које се обично чују у унијатско-украјинској штампи упућене на адресу католичког клира, који отворено гони грчко-католике; исто тако није дато места ни иступима „украјинаца“ и „москвофила“. Сабору је дат карактер „чврсто-борбеног фронта.“

Па противу кога је истакнут био тај чврсто-борбени фронт?!

О томе говори једна од резолуција донесених на томе Сабору: „Грко-католичко духовенство позвано је у први мах на рад на присаједињењу оних православних који још нису присаједињени.“

Непознато нам је, на основу којих је научно-психолошких или историјских даћа, Сабор признао, да „католичко-источни обред“ најбоље одговара менталитету украјинског народа.

Ради успешног ширења ове пропаганде, одлучено је да се међу православнима а у северо-западним земљама (!) оснују самосталне епископије источнога обреда са потпуном јурисдикцијом; као и остварење „актуелне замисли Митрополита Рутског о установљењу украјинске патријаршије у вези с Апостолском столицом“.

У смислу овога саслушано је много реферата и донесено много резолуција.

Не може се рећи, да би се овај „Први унијатски сабор“ могао сматрати као успех у учвршћивању католичке акције уперене противу православне цркве. Пре се, његов рад може сматрати као неуспех оне политике католичке мисије, чији израз налазимо у стварању новог „Католичко-источног обреда“ и сходно овоме, тражење нових путева, у Галицкој унији, као бази за мисионарски рад међу православнима. Очигледно, овако треба разумети резолуцију о „потребној заштити, права Галицке Митрополије, као темеље за стварање јединства и моћи Грко-католичке цркве.“

Како било да било, православној цркви прети нова опасност. Црква, која има пред собом страшног, пакосног непријатеља у лицу безбожничког и антирелигиозног покрета, мора бити спремна ради самоодбране и са стране. И ништа није страшније кад се овако што припрема од стране хришћанских једномишљеника и то баш у оном времену, кад на то неби требало трошити ни најмање снаге и водити узајамну борбу!

Конференција младежи у Будим Пешти

У Будим Пешти одржана је од 13—16 новембра 1936 г. прва обласна конференција Екуменическог Комитета младе-

жи Светског Савеза Међународног Удружења уз садејство Цркве и Екуменичког Савета Практичног Хришћанства. Програм конференције био је следећи: „Проблеми Екуменичког Покрета и постигнути резултати“. На конференцији у претресању истакнутих питања узели су учешће представници младежи из Аустрије, Бугарске, Мађарске, Пољске, Румуније, Чехословачке и Југославије.

Делегати Бугарске и Југославије на конференцији изнели су потребу духовног уједињења свих хришћана. Запажено је и то, да су на конференцији осим делегата узели учешће не само црквене организације младежи, већ и хришћански покрети младежи, који немају никакве везе са црквом. Делегати су изјавили жељу да се нађе пут и начин да се дође до убеђења и солидарности, које би омогућиле уједињење људи у оном смислу, у коме се данас налази Европа, а нарочито Балканске државе.

На конференцији израђени су планови рада конференције, изабране су разне научне гране, утврђена је размена радова и т. д.

„Брига за сирочад“ у Совјетској

Када би човек веровао совјетској службеној штампи и изјавама њезиних водећих личности, тада би држао да у Совјетској Унији не само радници, него такође и деца, живе у најбољим приликама. Према њиховим изјавама изгледа; да тамо више нема деце без крова и да је скрб за сирочад прворазредна. У стварности је сасвим друкче. Свако, имало објективан признаће да су то све бољшевичко лажи, којима желе заслепити радништво некомунистичких земаља.

Совјетски часопис „Социјалноје обезбеђеније“ у бр. 3 јавља следеће: У Колхозу „Удар“ живи у једној радничкој кући 10 сирочади. Деца су псу гола и немају никаквих ципела, него ходају босонога. У једном другом колхозу ускратила је колхозка благајна сваку помоћ сирочади, премда их тамо има врло много. Деца су препуштена својој судбини. Деца од 9 и 10 година не могу да се упосле и не могу да похађају школу. У једном даљем колхозу смештено је четворо сирочади код једне удовице, која сама има четво-

ро властите деце да издржава. Један петогодишњи дечак додељен је једној обитељи, која има шесторо сопствене деце. Положај свију ових сиротана је врло тежак, јер од врховне совјетске управе не примају никакве помоћи.“

Исти лист јавља надаље, да удовица Кутушев мора живети са своје троје деце у једном разваљеном купалишту. Она је од управе колхоза добила за целу годину 32 кг. брашна као помоћ. Њезина деца немају нити одела нити ципела и ради тога не могу похађати ни школу.

Како се понашају совјетске власти на све ово? И на то нам одговара исти лист: „Реонски инспекторат држи се у питању одгоја и скрби деце посве пасивно. С њихове стране није ништа учињено, да се ова сиротна деца сместе код сељачких обитељи.“

Посебни „аташеи“ удружења безбожника при Совјетским амбасадама у иностранству

Пољска агенција из Риге јавља да се сада живо ради на образовању „аташеа“ нарочито обучених у Москви, са задатком да буду по завршетку обуке упућени у разна посланства у иностранству. Ови нови „дипломати“ биће одређени да прате рад разних удружења и да раде на њиховом бољшевизирању. Спремање ових агитатора поверено је удружењу безбожника, оно ће их обучавати и плаћати; зато је већ образован и један посебан фонд.

Како је прослављен Ускрс у СССР

Велики и познати пољски лист „Илустровани Куриер Цођени“ јавља да је ухапшено 10 католичких свештеника од стране злогласне Г. П. У. и упућено у совјетске тамнице, где се већ налазе преко 1.000 притворених свештеника. Овај пољски лист додаје да је од 410 католичких цркава остало још само отворено 11.

Ускрс је прослављен на нарочити начин ове године у Совјетској Русији, и то од стране Удружења Безбожника. По извештају агенције Кипа 3200 лица посетило је за време Ускрса свакога дана антирелигиозни музеј у Москви. Нарочито су запажени војници и ђаци. Музеј је организовао

за ову прилику 400 јавних конференција. Ове године, уместо да попусти, притисак званичних органа био је још већи. И број посетилаца музеја то показује. У току године било је 104.000 посетилаца од 1 јануара до 1. маја, док је за исто време у 1934 години било свега 44.000 лица.

Да се повећа број чланова Удружења Безбожника постигнут је споразум између претседништва и главне управе организације Осоавиахим, по коме од 1 јула 6.000.000 чланова ове организације за развијање авијације ратне хемије, постају аутоматски чланови Удружења Безбожника. Удружење ће према овоме примати 15 милиона рубаља од улога нових чланова. Ко пак неће да постане члан Удружења Безбожника, одмах се истерује из удружења Осоавиахим. — Зар се може после свега овога рећи да јој терор безбожника попустио и да совјетска влада хоће бар у неколико да изиђе у сусрет жељама руског народа? Кипа 8 мај 1937 год.

Право лице комунизма

Фернан Лоран поводом изјаве једног очевидца о верским прогонима у Совјетској Унији

У Паризу је пред препуном салом, у којој је било више народних посланика и других истакнутих политичких људи, одржао предавање монсењер Дербињи. Овај високи претставник католичке цркве био је упућен у Совјетску Русију од стране Њ. Св. Папе да дође у везу са вернима и испита право стање. Познато је колико су настрадале цркве свих вероисповесту у Унији и како се бесомучно гоне њихови припадници.

У своме исцрпном предавању монсењер Дербињи је са фрапантним чињеницама и убедљивом искреношћу изложио слушаоцима низ примера о страшном гоњењу верних у Совјетској Унији и грозним злочинима који се стално врше. Невероватне грубости дешавају се свакодневно, док се с друге стране хипокритски крије истина од бољшевичких претставника и агитатора у иностранству, Монсењер Дербињи је нагласио да се последњих година знатно повећао број прогона и да су многе нове крваве странице додане ранијем испаштању руске цркве.

У свом закључном говору г. Фернан Лоран, посланик

Париза, организатор овог предавања, скренуо је пажњу слушаоцима на варљиву тактику комунистичких агената о братству класа, док се у самој Русији данас радничка класа пати исто толико колико и други друштвени редови, а нарочито земљорадничка класа. — Ово успело предавање које је показало присутним слушаоцима право лице совјетског режима, изазвало је општу пажњу и забележено је од великог броја француских листова. (в. Фигаро од 25 маја Акцион Франсез; Ла Либерте.)

У земљи „слободе“

„Акцион Франсез“, Париз, од 14-IV-37 јавља:

Пре кратког времена посетили су француски медицинари СССР да би се ближе упознали са својим руским колегама и да би посетили неке научне институте бољшевичке државе. Приликом овог пута наши суграђани су били у могућности да увиде сјајно уређење совјетске управе и полиције. Прескочићемо дочеке, банкете и остале свечаности. Француски научници су брижљиво вођени у групи и под надзором по Москви и по Лењинграду. У Лењинграду тројица међу њима дошла су на идеју да иду да се прошетају без вође. Али су се рђаво провели. Њих су полициски агенти ухапсили, и поред свег њиховог протестовања ставили под јаку стражу и цело пре подне тако држали. Живела слобода... Питамо се дали су та господа, која су на поласку имала извесне илузије о совјетским методама, задржала те илузије и на повратку.

Службене вести

Рукоположени

Његово Преосвештенство Епископ Браничевски Господин Др. Венијамин благоизволео је монаха Јована сабрати манастира Горњака рукоположити у чин јерођакона на светој Архијерејској литургији у манастиру Горњаку на дан 15-28-III-1937 год.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Бр. 920 од 13-26-VII-1936 г. произведен је у чин јерођакона Серафим сабрат манастира Витовнице.

Производства

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 785 од 30-III-12-IV 1937 год. јереј Владимир Вуковић, парох Црљеначки у Архијерејском Намесништву млавском одликован је чином протојереја.

Његово Преосвештенство Епископ Браничевски Господио Др. Венијамин изволео је на св. Архијерејској литургији у храму села Осилаонице на дан св. Кирила и Методија произвести придворног ђакона о. Методија (Ачевића) сабрата манастира Горњака у чин архиђакона.

Канонски отпусти

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 742 од 21-III-(3-IV) 1937 год. презвитеру Сави Дамјановићу привременом пароху I Голубачком додељен је канонски отпуст за Епархију Црногорско-Приморску.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 789/937 год. презвитеру Мушики Драгићевићу пароху II Сењском подарен је канонски отпуст за А. Е. Београдску.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина др. Венијамина Ебр. 913 од 27-IV-(10-V) 1937 год. Презвитеру Новици Лаловићу пароху влаолском у Архијерејском Намесништву хомољском, дат је канонски отпуст за Епархију Скопљанску.

Премештаји

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 1031/936 г. презвитер Александар Калер привремена парох II Четерешки у Архијерејском Намесништву моравском премештен је за привременог пароха Грабовачког у Архијерејском Намесништву ресавском,

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина др. Венијамина Ебр. 820 од 6-19 априла 1937 год. презвитер Драгутин Радовановић парох II кучевски у Архијерејском намесништву звишком, премештен је по молби за пароха мајиловачког у Архијерејском Намесништву рамско-голубачком.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Др. Венијамина Ебр. 989/1937 год. презвитер Већеслав Зејин парох II Гложански у Архијерејском Намесништву ресавском, по молби премештен је за пароха Влаолског у Архијерејском Намесништву хомољском.

унапређени

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 1024 од 25-V(7-VI) 1937 г. презвитер Јован Ристић парох вирински у Архијерејском Намесништву раваничком, преведен је у VIII/2 гр.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Бр. 985 од 25-V(7-VI) 1937 г. презвитер Стојан Пејчић привремени парох деспотовачки у Архијерејском Намесништву раваничком, преведен је у IX/1 гр.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 988 од 25-V(7-VI) 1937 г. презвитер Алексије Черњенко парох II крњевски у Архијерејском Намесништву велико-орашком, преведен је у VII/3 гр.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 970 од 25-V(7-VI) 1937 год. презвитер Душан Николић парох II лозовички у Архијерејском Намесништву велико-орашком, преведен је у VIII/2 гр.

Решењем Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Бр. 170 од 10 априла 1937 године унапређен је из VIII гр. 2 степена у VIII гр. 1 степена презвитер Драгутин С. Митровић парох стрмоленски (Арх. Намесништво раваничко).

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Ебр. 811/1937 презвитеру Гојку Сретеновићу пароху II Александровачком у Архијерејском Намесништву моравском призната је сталност, пошто је дана 16 (29) маја 1936 г. положио практични испит.

Одликoвани

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина ЕБр. 823/37 год. одликован је правом ношења црвеног појаса презвитер Војислав Протић, парох жагубички и в. д. Архијерејског Намесника среза хомољског.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Бр. 822 од 6 (19) априла 1937 год. јереј Милош Вучковић, парох Осипаоничко-лугавчки у Архијерејском Намесништву подунавском одликован е правом ношења црвеног појаса.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Е.Бр. 825 од 6/19 априла 1937 године одликован је правом ношења црвеног појаса презвитер Николај Григоров парох црквенички у архијерејском намесништву ресавском.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина ЕБр. 821 од 6/19-IV-1937 године презвитер Михаило Голубовић парох I велико орашки у Архијерејском намесништву Велико Орашком одликован је правом ношења црвеног појаса.

Одлуком Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског Господина Др. Венијамина Бр. 824 од 6(19)-IV-1937 год. одликован је правом ношења црвеног појаса презвитер Јован Ристић, парох Вирински у Архијерејском намесништву раваничком.

Положили испит

Крајем месеца маја т. г. полагали су у Пожаревцу практични испит и положили га:

- 1) Војислав Столић парох I Кушиљевски
 - 2) Хрививоје Ђорђевић парох III В. Плански
 - 3) Илија Башановић парох Плажански
 - 4) Ђуро Тодоровић, парох Топонички
 - 5) Богомир Поповић, парох Витаначки;
 - 6) Јован Чогурић, парох Нереснички;
 - 7) Данило Живковић, парох Кобиљски; и
 - 8) Милутин Ивић, парох Четерешки.
-

ПОЗИВ НА СКУПШТИНУ

На дан (27 августа) 9 септембра 1937 године одржаће се у Пожаревцу у сали Дома Трговачке Омладине редовна

ГОДИШЊА СКУПШТИНА

Свештенства Епархије Браничевске са овим

дневним редом:

- 1) У 8 час. позив Св. Духа у Саборној цркви;
- 2) Извештај Управног Одбора о раду у току године;
- 3) Извештај благајника о материјалном стању удружења;
- 4) Извештај Уредника Браничевског весника;
- 5) Предлог буџета;
- 6) Избор контролног одбора; и
- 7) Питања и предлози.

УПРАВА.

Ову одлуку управе удружења одобрио је Његово Преосвештенство Епископ Браничевски Господин Др. Венијамин својим Е. Бр. 1329/37 године. Том одлуком одобрено је парохијском свештенству осуство ради присуствовања скупштини.

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК ИЗЛАЗИ ДВОМЕСЕЧНО НА 2—3 ШТАМПАНА ТАБАКА.

ПРЕТПЛАТА ЗА 1937 ГОД. ИЗНОСИ ДИН. 40.— ЗА НАШУ ЗЕМЉУ
А ЗА ИНОСТРАНСТВО ДИН. 80.—

ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ БЛАГАЈНИКУ УДРУЖЕЊА Г. ДРАГОЉУЉУ
МАТЕЈИЋУ, СВЕШТЕНИКУ — ПОЖАРЕВАЦ.

Одговорни уредник: ДРАГУТИН МАРИНКОВИЋ, свешт
в. д. архијерејског намесника пожаревачког
коме се шаљу и сви рукописи.

С а д р ж а ј

† Патријарх Српски Варнава	стр. 109
Прота Бран. М. Милић: Превасходство новозаветне христолошке науке над старозаветном	„ 113
Р. Ст. Јарамаз: Моћ молитве	„ 117
Данило Л. Поповић: О Библији	„ 118
Миодраг Лилић: Господ Христос — Да и Амин	„ 126
Ж. Ј. Петровић: Света тајна јелеосвећења	„ 133
М. Д. Бркић: Религијске мане и сујеверја Византијског Друштва у VI и VII веку	„ 141
Гојко С. Сретеновић: Дружење са добрим и рђавим људима	„ 146
В. Ј.: Савременост и њени постулати	„ 148
М. Ј. Миладиновић: Један акт пожаревачке општине упућен црквеној власти пре 96 година	„ 152
Белешке	„ 153
Службене вести	„ 160
Позив на Скупштину	„ 164

Н а ш и ч а с о п и с и

Гласник Српске Патријаршије — Ср. Карловци
Православље — орган Савеза епарх. удружења — Београд
Преглед Епархије Жичке — Чачак
Преглед Епархије Нишке — Ниш
Богословље — Београд
Хришћанска мисао — Београд
Хришћанско дело — Скопље
Светосавље — Београд
Братство — Сарајево
Мисионар — Крагујевац
Духовна стража — Сомбор
Тимочки Весник — Зајечар
Пастир — Цетиње
Нови Источник — Сарајево
Мали Богољуб — Ср. Карловци
Пастирски глас — Крагујевац.